

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddetek: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 5.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 6 mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Borba za angleška pomorska pota

Manjša nemška letalska delavnost nad angleško obalo — Napadi nemškega letalstva in vojne mornarice so usmerjeni predvsem na angleške pomorske zveze

London, 23. marca. n. (Reuter) Pretekla noč je potekla v Angliji sorazmerno mirno. Kakor beleži službeni komunikacijski letalskega ministrstva, so se sredi poslednjih pojavila nemška letala v bližini vzhodne obale Velike Britanije. Angleška letala so tedaj sestrelila en nemški bombnik.

Tudi angleško letalstvo je zaradi slabega vremena omejilo svojo ofenzivno akcijo proti Nemčiji.

London, 23. marca. n. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo komunikacijo, v katerem pravi, da je sovražno letalo bombardiralo kraje ob vzhodni obali Velike Britanije. Povzročilo je le malo škode. Pozneje je angleško protiletalsko topništvo to letalo sestrelilo.

Nemške vojne ladje ob angleški obali

London, 23. marca. n. (UP) Nad obalo Velike Britanije je krožilo danes izredno mnogo letal angleškega obalnega poveljstva. V zvezi s tem se je zvedelo, da so oprezovala za dvema nemškima brzinoma vojnima ladjama, ki naj bi se bili pojavili nekje v bližini Velike Britanije.

Dve danski ladji potopljene

Lizbona, 23. marca. n. (Stefani) Iz New Yorka je prispela vest, da sta bili na Atlantskem oceanu potopljeni danski ladji »Rigmor« in »Dagmar«, ki sta zadnje čase pluli pod angleško zastavo.

Ojačenje angleškega letalstva

London, 23. marca. n. (Reuter) Angleški minister za letalsko produkcijo lord Beaverbrook je imel danes po radiu govor, v katerem je očitno položaj angleških letalskih sil. Naglasil je, da ima Velika Britanija sedaj v najstrožji pripravljenosti tolikšne rezerve bombnikov in lovcev, da presegajo vse, kar je bilo v zgodovini angleškega letalstva kdaj doseženo. Produkcija je dosegla doslej najvišjo kapaciteto. Vse rezerve so dobro shranjene po skritih hangarjih in skladiščih ter so pripravljene, da takoj posežejo v borbo.

Tudi na področju novih letalskih izumov

so bili v zadnjih mescih doseženi novi veliki uspehi. Na letališča so bila postavljena letala 6 različnih novih tipov. Stari »Hurricane« in »Spitfire«, ki so se tako zelo obnesli, so bili izredno izboljšani.

Lord Beaverbrook je zaključil svoj govor, da je Velika Britanija na ta način v veliki meri prispevala v borbi za ustvaritev sveta, v katerem bo državniška daljnovidnost postavila mir in svobodo na nemajno trdne osnove.

Angleški napadalni zbor

London, 23. marca. n. (Reuter) Danes je bilo objavljeno, da je vrhovno poveljništvo angleške vojske ustanovilo poseben napadalni zbor. V te oddelke so bili sprejeti najboljši elementi iz vseh ostalih pa-

nog angleške vojske. Napadalni zbor se je pričel že vaditi v najtežjih vojaških disciplinah. Člani tega zbora so opremljeni z avtomatskimi puškami. Znati bodo morali plavati v polni bojni opremi s puškami nad vodo, vzpenjati se po največjih strminah v najkrajšem možnem času itd.

Dan molitve v Angliji

London, 23. marca. n. (Reuter) Na željo kralja Jurija je bil današnji dan v Veliki Britaniji proglašen za dan narodne molitve. Molitve za Veliko Britanijo so bile danes po vseh angleških cerkvah. Pri cerkvenih svečanostih so govorili vsi angleški cerkveni dostojanstveniki.

Nemško vojno poročilo

Napadi na angleške pristaniške naprave — Bombardiranje Malte in angleških ladij v bližini Krete in Cipra

Berlin, 23. marca. n. (DNB) Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje službeno vojno poročilo:

Nemška bojna letala so včeraj zelo uspešno napadla pristaniške naprave v Colchesteru in Peterheadu. V kanalu sv. Jurija so bombe zadale v sredo 3000-tonsko tovorno ladjo, ki se je kmalu nato potopila. Vzhodno od Oxfordnessa je bil nekaj parnik z bombami hudo poškodovan. V bližini južne obale Velike Britanije so bili uspešno napadeni angleški minolovci.

Pod zaščito lovskih letal je skupina nemških bojnih letal v popoldanskih urah 22. marca bombardirala luko La Valletta na Malti. Opaženo je bilo, da je mnogo bomb zadelo ladje in postojanke protiletalskega topništva. V letalskih spopadih o priliki tega napada so nemška letalska letala sestrelila 7 sovražnih lovcev tipa »Hurricane«. Na nemški strani ni bilo nobenih izgub. V večernih urah je bila luka La Valletta na Malti ponovno učinkovito napadena.

Nemška in italijanska bojna letala so pri Agadabiji v severni Afriki sestrelila sovražno letalo, ki se je že v zraku vnelo. Napadla so nadalje z vidnim uspehom z bombami in strojnimi zbirališča sovražnih čet.

Na morju južno od Krete so nemška bojna letala bombardirala močno zaščiteno konvoj. V nizkem poletu je bila neka 6000-tonska tovorna ladja zadeta v sredo. Ladja se je vnela in se je ustavila. Dva nedeljnja parnika v tem konvoju sta bila poškodovana. Južnozpadno od Cipra je nemško bojno letalo uspešno bombardiralo sovražni 5000-tonski tovorni parnik in ga tako hudo poškodovalo, da ga je treba smatrati za izgubljenega.

Neka prednja stražna ladja je blizu norveške obale sestrelila angleški bombnik tipa »Bristol Blenheim«.

Sovražna letala se niso niti podnevi niti ponoči pojavila nad nemškim državnim ozemljem.

Sovražnik je 22. marca izgubil skupno 8 letal. Eno nemško letalo se pogreša.

Pripravljenost nemškega letalstva

Berlin, 23. marca. n. (UP) Velike eskadrilje nemških letal so po trditvah v tukajšnjih krogih pripravljene udariti na sleherni angleško vojno ladjo, na katero bi mogla naleteti v vodah okoli Velike Britanije.

Akcije nemške vojne mornarice

Berlin, 23. marca. AA. (DNB) Glede na poročilo nemškega vrhovnega poveljstva je DNB zvedel naslednje podrobnosti:

Ze nekaj mesecev sem se ves svet zelo zanima za delavnost nemških pomorskih sil, ki nastopajo na Atlantskem, Indijskem in Tihem oceanu, da cvirajo trgovsko plovbo. Poročilo vrhovnega poveljništva sedaj prvič omenja akcijo nemških bojnih ladij. Ta akcija v premoških vodah dokazuje, da nemško vojaško pomorsko vodstvo, kakor pred letom dni pri izkrcanju na Norveškem, narekuje zakon trgovine tudi v sedanjem obdobju pomorske vojne kljub številno močnejšemu sovražniku. Medtem, ko je pomorska skupina admirala Luthien razčiščevala severno atlantsko pomorsko pot, so nemške podmornice napadle na srednjem Atlantiku in ob zapadni obali Afrike težko naložen konvoj ter v hudih borbah potopile 11 ladij v skupni tonaži 77.000 ton.

Nemški in italijanski listi o pomorski vojni

Berlin, 23. marca. AA. (DNB) Pod naslovom »Bitka na Atlantiku« prinaša list »Berlinerzeitung«:

Boj na Atlantik je zelo omajal položaj Velike Britanije. Prejšnji teden je bilo potopljenih 368.000 ton angleškega trgovskega brodogoja. Tudi nemške podmornice in letala so hudo poškodovale nad 40.000 ton angleškega brodogoja, kar pomeni za angleško trgovsko mornarico izgu-

Učimo se ruščine!

Danes 1. lekcija našega tečaja na 4. strani

bo okoli 400.000 ton v enem tednu. Tudi načrtno uničevanje važnih vojaških objektov v Veliki Britaniji spravlja sovražnika v težak in brezizhoden položaj, ker je Velika Britanija že začela čutiti pomanjkanje trgovskega brodogoja. Nemške letalske sile so Angliji povzročile hude izgube, nemške letalske izgube pa so kljub močni sovražnikovi protiletalski obrambi majhne. Zlasti hudi napadi nemških letal so veljali Glasgowu, Liverpoolu, New Castlu in Hullu. Uničenih je bilo mnogo važnih vojaških objektov, istočasno pa je bila povzročena velika škoda angleški industriji. Poleg napadov na britansko otočje nemško letalstvo zelo ograža plovbo angleških ladij na Sredozemskem morju, kjer je nemško letalstvo že prevzelo pobudo. Uspehi teh napadov jasno kažejo razliko v vrednosti med nemškimi in angleškimi letali. V bodoče bodo nemški letalski napadi postali še hujiši.

Rim, 23. marca. AA. (DNB) Ves današnji italijanski tisk prinaša dolge članke, ki so posvečeni vojaškim operacijam. Pod naslovom »Na Atlantiku se je začela spomlad«, Potopljenih je 224.000 ton angleškega brodogoja« poročajo nedeljski listi ogromne nove uspehe nemških pomorskih in letalskih sil v boju proti angleškim silam. Delavnost nemških prekomorskih sil, o kateri poročajo nemško vojno poročilo, je nov dokaz borbenega duha vojne mornarice osi, tem bolj, ker so te edine razvile akcijo in začele napadati prav na onem delu Atlantskega oceana, za katerega je sovražnik mislil, da predstavlja »varno pot Velike Britanije« in kjer je tradicionalna angleška premoč morala priti do izraza, pripominja list »Popolo d'Italia«, ki pravi, da se oboroženi Velike Britanije vedno bolj zožuje in da postaja ameriška pomoč Veliki Britaniji vedno bolj negotova.

Odobritev kreditov v ameriški reprezentančni zbornici

Washington, 23. marca. n. (UP) Ameriška reprezentančna zbornica, ki je dva dneva razpravljala o 7 milijardnem kreditu za izvedbo zakona o vojni pomoči Veliki Britaniji in drugim demokratskim državam, je zaključila svojo razpravo. Zakon o teh kreditih je bil sprejet s 337 glasovi proti 55. Splošno pričakujejo, da bo tudi senat enako naglo sprejel predloženi zakonski načrt.

V Ameriki bodo zgradili 400 novih parnikov

Washington, 23. marca. o. (Ass. Press.) Zastopnik pomorske komisije je izjavil, da bodo Zedinjene države na podlagi novega zakona o pomoči Angliji zgradile 400 parnikov v skupni vrednosti 200 milijonov dolarjev, tako da bo posamezna ladja veljala 1.25 milijonov dolarjev (70 milijonov din). 50 parnikov bodo Zedinjene države dale Angliji še prihodnje dni na razpolago.

Nesreča pri manevrih ameriške mornarice

Honolulu, 23. marca. n. (UP) Na Tihem oceanu je bila te dni eskadra lažjih vojnih ladij na manevrih. Včeraj popoldne se je pripetila v bližini Pear Harboura huda nesreča. V okviru manevrov, pri katerih so ladje uporabljale umetno meglo, so nedavno trčili skupaj 4 večji ameriški rušilci. K sreči na ladjah tudi ni bilo nobene človeške žrtve. Poškodovali so se

1375 tonski rušilec »Aylwin«, ki je bil zgrajen l. 1935, 1365 tonski rušilec »Farragut«, ki je bil zgrajen istega leta, in 1850 tonska rušilca »Somers« ter »Warrington«. Ti dve ladji sta bili zgrajeni šele pred 4 leti. Tri ladje so se same vrnile v Honolulu, eno pa je privlekel v luko vlačilec. Ladje so že v dokih in jih naglo popravljajo.

Poostritev nadzorstva v Panamskem prekopu

Washington, 23. marca. n. (SDA) Vlada Zedinjenih držav je podvela nove ukrepe za kontrolo nad plovbo trgovinske mornarice po Panamskem prekopu. Ameriške in tuje ladje se v bodoče na poti skozi prekop ne bodo smele več posluževati svojih radijskih postaj.

Polkovnik Donovan bo govoril po radiu

New York, 23. marca. AA. (Reuter.) Polkovnik Donovan, neuradni odposlanec Roosevelta, ki je pred kratkim končal svoje potovanje po Evropi in Severni Afriki, bo v sredo govoril o svojem potovanju po radiu.

Halifax v New Yorku

New York, 23. marca. AA. (Reuter.) Angleški veleposlanik Halifax bo v torek prišel v New York kjer bo govoril na banketu o Veliki Britaniji in povojni ureditvi.

Ameriška moka za Francijo

Diplomatska večerja pri Petainu — Dar Zedinjenih držav nezasedeni Franciji

Vichy, 23. marca. n. (SDA) Maršal Petain je priredil sredi večera večerjo, na katero je bilo povabljenih mnogo uglednih osebnosti, med drugimi ameriški poslanik Leachy, papežev nuncij in švicarski poslanik. Poleg podpredsednika vlade admirala Darlana je bilo prisotnih tudi še več drugih članov kabineta.

V tukajšnjih političnih krogih opozarjajo, da je maršal priredil banket ob zaključku diplomatske akcije, v kateri je bil dosežen ta uspeh, da bodo Zedinjene države sedaj lahko dobavljale v nezasedeni Franciji najpotrebnejša živila. Prav včeraj je ameriški državni podtajnik ministrstva za zunanje zadeve Sumner Welles izjavil novinarjem, da sta dva večja parnika v New Yorku že natovorjena z moko za nezasedeno Francijo. Moko so

darovale Zedinjene države. Angleška vlada je končno pristala na to, da dovoli prehod tema dvema parnikoma skozi angleško blokadno področje, zahtevala pa je jamstvo francoske vlade, da bo moka res razdeljena med prebivalstvo v nezasedeni Franciji. Kontrola nad razdeljevanjem moke bo prevzel ameriški Rdeči križ.

Francoska vlada pričakuje, da bo mogla v bodoče doseči še nadaljnje dobave živil iz Zedinjenih držav.

General Hutzinger na inspekciji v Toulousu

Vichy, 23. marca. AA. (Havas.) General Hutzinger, vrhovni poveljnik francoskih kopnenih sil in minister za državno obrambo bo jutri odpotoval z letalom v Toulousu,

kjer bo pregledal tamkajšnje francoske čete.

Weygand v Maroku

Wichy, 23. marca. n. (SDA) General Weygand je sredi prispel v Marrakesh v osrednjem Maroku.

Ukrepi za gospodarsko povzdigo kolonij

Vichy, 23. marca. AA. (Havas.) Zakon od 22. marca, ki določa razne ukrepe za pospeševanje v francoski kolonij v Afriki, zlasti pa za njihovo povezanost z železniškimi zvezami, so začeli izvajati z ustanovitvijo komisije, ki bo na mestu proučevala možnosti izvedbe tega zakona.

Vichy, 23. marca. AA. (DNB.) Francoski kolonijni minister admiral Platon je v spremstvu prometnega ministra odpotoval na inspekcijsko potovanje po Afriki. Francoski prometni minister Jean Barthelot si bo ogledal dela na progi, ki jo trasiirajo od Hara do Nigera. Francoska vlada je sklenila progo to dokončati, ki jo je imela v načrtu že 60 let.

Anam dobi avtonomijo

Tokio, 23. marca. AA. (DNB.) Kakor javlja »Nič Nič Šimbun« iz Hanoja so bila v zadnjih dneh generalnega guvernerja Francoske Indokine pogajanja med predstavnikoma Anama in vodilnimi osebnostmi Indokitske vlade glede vprašanja anamske neodvisnosti. List pravi, da sta generalni guverner Francoske Indokine Deoux in generalni tajnik izjavila, da bodo oblasti Francoske Indokine Anamu zopet vrnila avtonomijo.

Za olajšanje prometa med Belgijo in Francijo

Pariz, 23. marca. AA. (Havas.) Da bi se olajšal potniški promet med Belgijo in zasedenimi deli Francije, so oblasti dovolile, da smejo potniki iz Francije prenesti preko meje 5.000 francoskih frankov, iz Belgije pa 3000 belgijskih frankov. Ta prenos denarja je dovoljen samo v čerkih.

Jubilej fašistične stranke

Rim, 23. marca. n. (Stefani) Po vsej Italiji so danes slovesno in ponekod z vojaškimi paradami praznovali 22letnico fašistične stranke. Dne 3. marca 1919 je bila v Milanu ustanovljena prva fašistična borbena organizacija. Tedaj je bilo v Milanu na trgu San Sepolcro zgodovinsko zborovanje, na katerem je Mussolini obeležil program svojega revolucionarnega pokreta.

Posebno svečano so obletnico praznovali v Rimu, pa tudi v Milanu, Turinu. In drugod so priredili posebna manifestacijska zborovanja in parade fašistne mladine. V Milanu je nastopilo pri paradi 8000 oboževalcev mladih fašistov.

Hudi boji pri Kerenu

Čim dalje tesnejše obkoljevanje skušajo italijanske čete oslabiti s protinapadi

Chartum, 23. marca. n. (UP) Davi je prispela vest, da so Angležje včeraj popoldne pri Kerenu krvavo odbili nov izredno jak italijanski protinapad. V tej borbi je bilo 80 Italijanov ujetih.

Medtem se francoske čete generala De Gaullea od severozapada vedno bolj bližajo Kerenu. Naletelo so že na močan italijanski odpor, vendar nasprotnik doslej njihovega prodiranja ni mogel ustaviti.

Abesinske in angleške čete v zapadni Abesiniji se sedaj bore z nasprotnikom že v neposredni bližini Debra Markosa.

Tudi angleško in južnoafriško letalstvo je bilo včeraj intenzivno na delu. Angleška letala so bombardirala Keren, železniško progo v smeri proti Rdečemu morju in Asab, kjer je bilo razdejanih nekaj skladišč. Učinkovito je bila predvčerajšnjim napadena železniška proga Adis Abeba — Direauda. Na progi je bilo bombardiranih še posebej 5 vlakov, ki so prevažali vojaštvo in vojne potrebščine. Pri Mijakabobi so angleška letala bombardirala zalogo bencina. En tank je eksplodiral.

Južnoafriška letala so bombardirala vojaške objekte pri Hararju in nekaj italijanskih letališč v Abesiniji.

Pri Tokarju v Sudanu je bil sestreljen sovražni bombnik.

Angleško vojno poročilo

Kairo, 23. marca. AA. Vrhovno poveljništvo angleških oboroženih sil na srednjem vzhodu objavlja:

Libija: Nič novega.
Eritreja: Na področju Kerena se boji nadaljujejo. Včeraj so naše čete dosegle nekaj krajevnih uspehov in je sovražnik pretrpel izgube. Ujeli smo 130 sovražnikovih vojakov.

Abesinija: Zavzeli smo važno mesto Negeli. V vseh ostalih krajih se operacije nadaljujejo v našo korist.

Angleške čete zavzele Negefi

Kairo, 23. marca. n. (Ass. Press.) Poveljništvo angleške vojske na Bliznjem vzhodu je danes objavilo v svojem komunikatu, da so južnoafriške sile zavzele Negefi. Mesto, ki strateško izredno velikega pomena, leži 320 km daleč od Adis Abebe in okrog 500 km daleč od kenjske meje. V Negeliju je eno izmed treh največjih italijanskih oporišč v južni Abesiniji.

Nadalje beleži komunikacijo, da se operacije v drugih odeskih Abesinije nadaljujejo v prilog angleških imperialnih sil.

Tudi borba za Keren se še nadaljuje. V Khartumu se je zvedelo, da so Italijani včeraj z odličnim protinapadom zavzeli neko gorsko postojanko blizu Kerena, vendar pa Angležje stalno zožujejo obroč okrog trdnjave. Na ostalih točkah tega odseka so dose-

gli včeraj nekaj lokalnih uspehov. 130 Italijanov je bilo ujetih.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 23. marca. n. (Stefani) Današnje 289. službeno vojno poročilo vrhovnega poveljništva italijanske vojske o borbah v Afriki se glasi:

Bombniki nemškega letalskega zbora so napadli luko La Valletta na Malti. Poškodovane so bile ladje, ki so bile zasidrane v luki, in postojanke topništva. V spopadu, ki je nastal s sovražnimi lovskimi letali, je bilo sestreljenih 7 »Hurricaneov«.

V Severni Afriki so italijanska in nemška letala bombardirala sovražne avtomobile in čete.

Na vzhodnem Sredozemskem morju so naša letala z bombami in torpedi napadla sovražni konvoj. Torpedo je zadela 10.000 tonsko ladjo, ki se je potopila. Nemška letala so napadla drug sovražni konvoj in hudo poškodovala 3 ladje. Na nekem drugem mestu je bila poškodovana še nadaljnja sovražna ladja.

Skupina naših lovcev je v nizkem poletu napadla letališče v Iraklionu na Kreti. Eno sovražno letalo se je vnelo na vzletišču, več drugih je bilo poškodovanih.

V Vzhodni Afriki je sovražnik 21. t. m. zvečer prešel znova v napad v odseku pri Kerenu. Povsod je bil sovražnik krvavo odbit. Naša letala so na tem odseku bojišča bombardirala sovražne utrjene postojanke. V letalskih spopadih so bila sestreljena 3 angleška letala. Dve naši letali se nista vrnila na svoje oporišče.

V pokrajini Gala Sidamu je skušala sovražna kolona izsiliti predor v odseku pri Javellu. Sovražnik je bil odbit.

Sovražna letala so napadla Direauda, Keren, Asmaro in druge kraje v Eritreji. V Asmari sta bila 2 civilista ubita, 9 ranljivih je bilo po ranjenih. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno. Tudi nad Direauda so naši lovci sestrelili eno angleško letalo.

V okviru teh operacij je potem takem sovražnik izgubil 11 letal po zaslugi naših letalskih sil, letala nemškega letalskega zbora pa so mu uničila pri svojih akcijah nadaljnjih 7 aparatov.

Velik požar v finski železarni

Helsinki, 23. marca. AA. (DNB.) Sredi je izbruhnil velik požar v tovarnah družbe »Wertsilae«, v katerih izdelujejo razne stroje, in mostovne konstrukcije. Požar je uničil del zgradbe in precej naprav.

Topniške borbe v Albaniji

Živahnije udejstvovanje italijanskih letal –
Večji spopadi v osrednjem delu fronte

Atene, 23. marca. n. (At. ag.) Vrhovno poveljstvo grške vojske je objavilo snodi naslednje 147. službeno vojno poročilo: V Albaniji je bilo večer delovanje patro in topništva različne jakosti.

Državno podtajništvo za javno varnost pa pravi v svojem ponedeljnem komunikatu, da so italijanski bombniki večer bombardirali Kiparisio. Zrtev tam ni bilo in tudi gmožna škoda ni bila velika. Skupina italijanskih letal je bombardirala tudi Krf. Tu so bombe zahtevale nekaj človeških žrtev med civilnim prebivalstvom, a gmožna škoda je bila neznatna. Nadalje so bili bombardirani podeželski kraji v Epiru in v okolici Kaneje na Kreti. Tudi tam so vražna letala niso dosegla nikak uspeha. Zastopnik grškega generalnega štaba je o borbah na fronti dal novinarjem nekaj novih podatkov. Italijanske čete so izvedle večer dva večja napada, ki pa sta bila oba odbita. Se pred zoro so Italijani skušali v srednjem odseku fronte zavzeti dobro utrjeno grško postojanko. Napad je trajal dve uri. Bil je odbit in je imel napadelec precejšnje izgube. Podnevi se je sprožil nov napad pod zaščito tankov, en tank pa je takoj v početku uničilo grško protitankovsko topništvo. Ostali tanki in oddelki pehote so se nato naglo umaknili na svoje postojanke.

Atene, 23. marca. AA. (Reuter) Vrhovno poveljstvo britanskih oboroženih sil v Grčiji objavlja:

Včeraj je bilo sestreljeno sovražno lovsko letalo, drugo pa med sovražnikovimi napadi, ki so bili namenjeni v glavnem oporišču angleškega letalstva v zapadni Grčiji. Vsa naša letala so se vrnila na svoja oporišča. Sovražnikov napad ni povzročil mnogo žrtev.

Le manjši spopadi pehote

Atene, 23. marca. n. (At. ag.) Če se iz-
vzamejo nekateri manjši sunki proti grškim postojankam v srednjem odseku fronte, je potekel večerajšnji dan na vsem bojišču sorazmerno mirno. Italijani se naglo reorganizirajo in ojačujejo svoje postojanke, a ponekod kopljejo nove rove. Do hujših spopadov je prišlo le med italijanskimi in grškimi topništvom. Po informacijah tukajšnjih vojskih krogov je grško topništvo prizadelo Italijanom hu-

do škodo tako njihovim utrjenim postojankam in rovom, kakor tudi njihovim prometnim napravam neposredno za fronto.

Italijanska patrola, ki je večer skušala prodreti med grške postojanke, je bila ujeta. Druga manjša skupina Italijanov je nenadno napadla grško mrtvo stražo. Italijanski narednik je bil ujet, ostali pa so se umaknili.

Italijanskih letal večer nad bojiščem ni bilo, pač pa so bombardirala nekaj krajev v zaledju, kakor je objavilo državno podtajništvo za javno varnost.

Italijansko poročilo

Rim, 23. marca. n. (Stefani) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo davi v svojem 289. službenem vojnom poročilu o dogodkih na albansko-grški fronti:

Na grški fronti delovanje topništva. Skupine naših letal so napadle luko in oporišča na Krfu. Neka tovorna ladja je bila potopljena, neka nadaljnja ladja in naprave na letalskem oporišču so bile poškodovane. Skupina naših lovcev je ponovno v nizkih poletih napadla grško letališče v Paramitiji. Tri letala na vzletišču so se vnela, več drugih je bilo poškodovanih. V letalskem spopadu s sovražnimi lovci sta bila sestreljena dva aparata tipa »Gloucester«. Skupina lovskih letal pod poveljstvom letalskega majorja Oskarja Molinaria je že prekorčila svojo 50. letalsko zmago.

Nova angleška poveljnika mornarice in letalstva

London, 23. marca. n. (SDA) V pretekli noči je bil objavljen komunikat, po katerem sta bila imenovana admiral sir George Chuse za šefa angleške admiralitete v Aleksandriji, general Denis Boyd pa za poveljnika vseh angleških letalskih sil na angleških matičnih ladjah za letala na Sredozemskem morju. Se pred kratkim je bil general Boyd poveljnik letalstva na matični ladji za letala »Illustrious«. Odlikoval se je pri napadu na Tarent in pri obrambi velikega angleškega konvoja v Sicilskem prelivu. Kakor znano, je bila tedaj matična ladja »Illustrious« zadeta od nemških bomb.

„Jugoslavija je gospodar najvažnejših poti“

Velik berlinski list o odnošajih med Jugoslavijo in sosedji – „V interesu sosedov je, da ohrani Jugoslavija svoj dosedanj položaj“

Berlin, 23. marca. AA. (DNB) Jutranja »Berliner Borsenzzeitung« prinaša tople članek o Jugoslaviji, ki zelo objektivno in simpatično opisuje zgodovino boja jugoslovenskega naroda za zedinjenje. Pisec članka govori o raznolikosti Jugoslavije, ki pa kljub zgodovinski nasprotju predstavlja enotno celoto. Članek, ki kaže globoko poznanje jugoslovenskih narodnih prilik in stremeljenj, opisuje stoletne napore srbskega naroda, da si ohrani svoje ognjišče, stoletne žrtve srbskega naroda za osvoboditev izpod Turkov, in napore Hrvatov, da bi si ohranili svojo domovino. Članek pravi nadalje, da Jugoslavija ni nastala za zeleno mizo, ampak z velikimi vojaškimi podvigi srbske vojske in napori vseh delov Jugoslavije, da bi prišli do svoje samostojne in združene domovine. Na koncu pravi:

Nobenemu izmed sosedov Jugoslavije ni na tem, da bi bila Jugoslavija oslabiljena. Interesom sosedov najbolj ustreza, če Jugoslavija še naprej ohrani svoj dosednji položaj. Jugoslavija, ki je gospodar najvažnejših poti, ki vodijo skozi srednjo Evropo na vzhod, je že od začetka vojne močan činitelj miru na Balkanu in potemtakem zelo pomembna ovira vsem, ki hočejo, da bi se vojna razširila na ta del Evrope.

Osnove jugoslovensko-nemškega sodelovanja

Beograd, 23. marca. r. Pod naslovoma »Pred nemško-jugoslovenskim sporazumom« in »Osnove nemško-jugoslovenskega sodelovanja« poroča današnje »Vreme« iz Budimpešte, da je v ospredju zanimanje v tamonjih diplomatskih in političnih krogih stališče Jugoslavije v sedanjem položaju na jugovzhodu. Po mnenju madžarskih krogov ni nikakih ovir, ki bi mogle preprečiti prijateljsko sodelovanje med Jugoslavijo in Nemčijo. To sodelovanje temelji, pravi dalje »Vreme«, po madžarskih informacijah na naslednjih treh točkah:

1. absolutno priznanje ravnopravnosti Jugoslavije;
2. absolutno priznanje njene neodvisnosti in neodtakljivosti;
3. čuvanje svobode Jugoslavije z njenimi lastnimi silami.

Turčija in Rusija

Napoveduje se svečana izjava o medsebojnih prijateljskih odnošajih

Carigrad, 23. marca. p. Iz Ankare poročajo, da so se razgovori med turško in rusko vlado pred obiskom turškega poslanca v Moskvi Aktaja pri namestniku komisarija za zunanje zadeve Višinskem razvijali v okviru že obstoječega pakta o prijateljstvu in nenapadanju med Turčijo in Rusijo, ki ni bil doslej v nobenem trenutku skaljen. V političnih krogih je vzbudilo mnogo pozornosti ojačenje diplomatske aktivnosti med Ankaro in Moskvijo. Na dobro poučenih mestih zatrjujejo, da je ruska vlada spoorčila turški vladi, da niso meje Turčije proti Rusiji v nobeni nevarnosti in da bodo odnosi med Turčijo in Rusijo ne glede na dogodke, ki jih morejo izzvati okoliščine, ostali slej ko prej prijateljski.

Associated Press poroča, da je treba pričakovati, da bo v najkrajšem času objavljena deklaracija ruske vlade o njeni politiki napram Turčiji. V deklaraciji bo

ponovno potrjen namen Rusije, da ohrani prijateljske odnose s Turčijo. Ta deklaracija naj bi bila že prihodnje dni objavljena v Moskvi in ji pripisujejo poseben pomen glede na razvoj dogodkov na Bližnjem vzhodu.

Aktaj pri Višinskem

Moskva, 23. marca. AA. (DNB.) Turški veleposlanik v Moskvi Aktaj je v petek zvečer obiskal zastopnika komisarija za zunanje zadeve Višinskega.

Novi ukrepi proti židom v Rumuniji

Bukarešta, 23. marca. AA. (Stefani.) Objavljena je bila odredba, ki prepoveduje sprejemanje židov za vajence. Uredba obenem pravi, da naj se vsem židom odvzamejo delavske knjižnice.

Posvetovanja članov vlade

Beograd, 23. marca. o. Dopoldne so imeli člani vlade več konferenc in sestankov, na katerih so razpravljali o položaju. V kabinetu predsednika vlade sta se sestala ministrski predsednik Dražić Cvetković in podpredsednik vlade dr. Maček, ki je v nasprotju z večeršnjimi vestmi ostal preko nedelje v Beogradu. Konferenca sta precej časa in je medtem prišel na konferenco tudi minister dr. Kulovec. Ko je predsednik vlade Cvetković odšel iz kabineta, sta dr. Maček in dr. Kulovec nadaljevala posvetovanja v kabinetu predsedništva vlade. Izmenoma so tem posvetovanjem prisostvovali tudi finančni minister dr. Sutej, minister pravde dr. Konstantinović in minister za promet inž. Beslić, ki so nekaj časa tudi skupaj konferirali v kabinetu dr. Mačka.

Hrvatski ministri preko nedelje v Zagrebu

Zagreb, 23. marca. o. Snodi je prispel z beograjskim brzovlakom v Zagreb minister za pošte dr. Torbar, davi pa sta se pripeljala ministra dr. Andres in dr. Smoljan.

Čubrilović v Bosni

Banja Luka, 23. marca. o. Davi je prispel v Banjo Luko minister dr. Branko Čubrilović, ki je odpotoval dalje v Bosansko Dubico. Tam je na konferenci zemljoradniške stranke za vrbasko banovino poročal o notranjem in zunanjem političnem položaju.

Madžarski trgovinski minister v Nemčiji

Budimpešta, 23. marca. AA. (MTI.) Trgovinski minister dr. Varga je danes odpotoval v Nemčijo v Berlin, kjer bo prisostvoval tvoritvi podružnice madžarskega turističnega urada. Minister Varga bo gost nemškega prometnega ministra in bo med svojim bivanjem v Nemčiji obiskal večje nemške prometne in turistične ustanove.

Maribor čez nedeljo

Maribor je navdušeno sprejel Kolaše iz Zagreba

Maribor je zagrebške »Kolaše« sijajno sprejel

Spet je Maribor razodel svoje zlato slovanstvo in bratsko srce. Ze v večerajšnji popoldanski sprejem na postaji je pokazal, kako iskreno čuti Maribor z vzvišenim poslanstvom znamenitega zagrebškega hrvatskega pevskega društva »Kolo«, ki se je vrnilo z nedavne turnee po raznih mestih naše države in ki je v teku svojega 77letnega delovanja postalo toplo žarišče hrvatske pevske misli in hrvatske pevske kulture. Množica Mariborčanov je navdušeno pozdravila drage goste, iskreno občuten je bil pozdrav predsednika maticnega pevskega zbora g. Korena in zastopnika mestnega župana g. Rodoškega, katerima se je s toplimi besedami zahvalil podpredsednik »Kola« dr. Dujmović za manifestanten sprejem. Svojni koncert v polno zasedeni dvorani Sokolskega doma pa je nudil priliko za doslej manifestacijo slovenske hrvatske kulturne in glasbene vzajemnosti ter prijateljstva. Pri vseh točkah so želi dragi gostje s svojim dovršenim podajanjem pod vodstvom zborovodje B. Papandopula navdušeno nenehno ploskanje. Z balkona so se vsule na izvrstne bratske pevce sveže cvetlice. Po prvem odmoru je pozdravil zagrebške pevce predsednik maticnega pevskega zbora g. Koren, ki je podčrtal veliko poslanstvo »Kola« in ki je izročil v roke g. dr. Dujmoviću krasn lorvorjev venec. Z iskrenim bratskim pozdravom sta se pridružili glasbeni matici še zastopstvi mariborske podružnice »Napredka« s predsednikom D. Paliago in podpredsednikom Albanežem ter mariborskega »Kola«, ki sta tudi izročili dravnim gostom lorvorjeva venca, dočim so se gostje oddolžili z izročitvijo lepih spominskih daril. V globoko zajetem govoru se je za tem podpredsednik »Kola« dr. D. Dujmović zahvalil društvom in vsemu Mariboru za krasen sprejem, ki priča o skupnosti pevske kulturne prizadevanj ter nacionalnih težnjah. Koncert so zaključili »Kolaši« s himno »Naprej zastava slave«, ki jo je množica stoji poslušala. Po koncertu so Mariborčani spremljali bratske hrvatske pevce do hotela »Orel«, kjer so navdušeno zapeli »Hej Slovanje«. Pri »Orlu« je bil zatem prisrčen prijateljski večer, ki je potekel v sijajnem, iskrenem razpoloženju in ki je znova poglobil vezi hrvatske slovenskega prijateljstva. »Kolaši« so bili zelo veseli iskrenega bratskega odziva Mariborčanov, ki jim bo po lastnem zatrjevanju stal v trdnem, lepem spominu. Maribor pa je doživel srčni eno najpriprčnejših narodno kulturnih manifestacij.

Tekoče občinske zadeve

Na drugi seji mestnega sveta mariborske mestne občine 28. t. m. bodo obravnavali mestni očetje med drugim predlog IV. odseka za izredni draginski prispevek mariborskim mestnim uslužbencem za leto 1941 nadalje uporabo socialne dvigalnice in letu 1941, razen tega bodo razpravljali tudi o pooblastilu županu za razpolaganje s proračunsko rezervno za leto 1941 do zneska 37.500 d'n. o uslužbenem davku mestnih uslužbencev za leto 1941 ter uporabi ostanka proračunske rezervne za leto 1940 - 41. Precejšnje važnosti je tudi razpravljanje o porzdbi glede mestnega gradu z Muzejskim društvom in banovinskim arhivom.

Maribor za naše morje

Pri »Novem svetu« je bil danes dopoldne redni občni zbor mariborskega mestnega kraljevnega odbora Jadranske strazhe. Otvoril in vodil ga je predsednik polkovnik g. P. Kiler, ki je uvodoma predlagal udanostno brzjavko Ni. Vel. kralju Petru II. Pozdravil je navzočne predstavnike županovega zastopnika magistrskega ravnatelja Rodoškega, sreskega načelnika za Maribor desni brez Elitzja, predsednika Obistnega odbora Jadranske strazhe dr. F. Lipolda, za topnika »Napredka« dr. Turata in g. Povodnika kot

Železniška zveza Kitajske z Birmo

Cungking, 23. marca. AA. (Reuter) Kitajska vlada je sklenila nadaljevati gradnjo železniške proge Junan-Birma. Ta dela so začeli že pred dvema letoma, bila pa so ustavljena. Del potrebnega denarja bodo dobili, kakor izjavljajo pooblašeni krogi iz posojila milijon dolarjev, ki bo razpisano v Zedinjenih državah. Trdilo, da je Washingtonska vlada že odobrila razpis tega posojila.

Macuoka v Moskvi

Japonski zunanji minister je večer popoldne prispel v Moskvo ter se je zvečer sestel z Molotovom

Moskva, 23. marca. n. (Tass.) Popoldne ob 16. (po srednjeevropskem času) je prispel v Moskvo s sibirskim ekspresom japonski zunanji minister Jozuke Macuoka. Na vzhodni postaji so ga sprejeli in pozdravili pomočnik komisarija za zunanje zadeve Višinski, nemški veleposlanik Schullenburg, italijanski, madžarski, rumunski, bolgarski in slovaški poslaniki. Vlak je prispel v Moskvo z nekaj zamude.

Se nocoj se namerava Macuoka sestati s predsednikom sveta komisarijem in komisarijem za zunanje zadeve Molotovom. Jutri zjutraj bo imel sestanek z nemškim veleposlanikom Schullenburgom, nato pa bo odpotoval dalje v Berlin.

Japonsko stališče glede podpiranja Kitajske

Tokio, 23. marca. AA. (DNB) Namestnik ministra za vojsko Anami je pred proračunskim odborom parlamenta izjavil, da bo Japonska brezobzirno odbila vse države, ki bi skušale nuditi pomoč režimu maršala Čangkajška. Japonka se pripravlja, da bi spor s Kitajsko likvidirala, čim prej bo mogoče.

Občutljivi polti

Vašega lica najbolj prija večerno umivanje s Sviti cleansing creamo dkg Din 2.50 v drogeriji GREGORIČ, kr. dvorni dobavitelj, Ljubljana — Prešernova ulica 5

Admiral Okaja je izjavil, da je japonska mornarica glede na vedno večjo napetost mednarodnih odnošajev ukrenila vse potrebno, da bi se zavarovala za vsak primer razvoja položaja.

Ameriška pomoč maršalu Čangkajšku

Washington, 23. marca. n. (UP.) Tu je bilo danes objavljeno, da bodo Zedinjene države v bodoče odločnejše podpre kitajskega maršala Čangkajška. Predsednik Roosevelt je prejel zagotovila od maršala, da bodo Kitajci nadaljevali vojno proti Japoncem do končne zmage. Ameriška vlada je že ukrenila vse potrebno za izvedbo pomoči Kitajcem. Predvsem bodo na Kitajsko poslali večje število bombnikov in drugih letal. V Washingtonu zatrjujejo, da spritko teka nikakor ne bo zmanjšala pomoč Zedinjenih držav Veliki Britaniji.

lilci nočnega miru, ki so bili odoremljeni v policijske zapore, da so si čez noč hladilji svoje vinski razpoloženje. Potem ko so prejeli primeren delež z kazni, so bili spet izpuščeni.

Razdeljevanje živilskih nakaznic

V smislu razzlasa mestnega preskrbovalnega urada bodo razdeljevali v sredo 26. t. m. živilske karte za april na posameznih razdeliščih za sledeče ulice: V deklški ljudski šoli v Miklošičevi 1 za Bavarsko, Dravsko, Gledališko in Gospejno ulico ter Glavni trg, v deklški ljudski šoli IV v Razlagovi ulici za Aškečovo in Cankarjevo ulico, v deklški ljudski šoli III v Razlagovi ulici za En piejerjevo, Erjavčovo, Gubčovo, Kacjanerjevo in Kežarjevo ulico, v deklški ljudski šoli IV na Gosposvetski cesti za Bernerjevo, Bezenškovo, Čopovo, Gajevo, Ipravčovo, Kamniško, Korarjevo in Vrbansko ulico, v deklški ljudski šoli II v Zolgerjevi ulici za Beogradske, Bolfoško in Črtomirovo ulico, v deklški ljudski šoli III na Ruški cesti za Tržaško in Martonovo ulico v deklški ljudski šoli III na Ruški cesti na za Masarjevo, Marksovo, Mejno, Valvazercjevo in Murkovo ulico.

Stanovske zadeve zobozdravnikov

Ljubljana, 23. marca. V Slamičevi restavraciji je bil snodi pod predsedstvom dr. Roberta Hlavatyja občni zbor zobozdravnikov, ki se ga je poleg lege števila ljubljanskih članov udeležilo tudi precej članov z dežele.

Po predsednikovih pozdravih, po splošnem orisu delovanja društva in doseženih uspehih v preteklem poslovnem letu je podrobnejše poročal o delu tajnik dr. Viktor Cerček. Iz njegovega izprnega poročila posnema, da si je društvo dalo največ dela s posredovanjem med Zdravniško zbornico in OBZD ter drugim blagajnami in fondi zaradi uveljavljanja nove kolektivne pogodbe in zvišanja tarife. Društvo je uspelo doseči ugodnejše pogoje in zvišanje tarife. Med drugim je društvo priredilo več članskih setankov, ki so bili dobro obiskani, na njih pa so člani razpravljali o vseh tekočih stanovskih zadevah. Stiki z odborom Zveze stomatoloških društev lani niso bili več tako živahni kakor prej, zelo tesno pa je bilo sodelovanje z Zdravniško zbornico v raznih stanovskih in disciplinskih zadevah.

Namesto odsotnega blagajnika je poročal g. dr. Lojze Brenčič o zadovoljivem stanju blagajne, naker je bil na predlog revizorja dr. Furlana iz Novega mesta celotnemu odboru izglasovana soglasna razrešnica. Pri volitvah v novi odbor so bili izvoljeni dr. Lojze Brenčič za predsednika, dr. de Gleria iz Kranja za podpredsednika, dr. Česnik za tajnika, dr. Rant za blagajnika, za odbornika pa dr. France Logar in dr. Breznik iz Radovljice.

Zborovanje, ki se je dokaz pozno zavle-

Bardossy o svojem obisku v Nemčiji

Budimpešta, 23. marca. AA. (MTI.) Po povratku iz Nemčije je madžarski zunanji minister Bardossy izjavil:

Iz Nemčije sem se vrnil z najlepšimi vtisi. Moji razgovori so potekali v najpriprčnejšem ozračju. Čutil nisem samo, da je razumevanje za Madžarsko in madžarski narod najlepše, ampak sem tudi videl, kako Nemčija ceni stvarno stališče Madžarske, ki izvira iz njene politične in posebne zemljepisne lege, kako se cenijo trdnost, odločnost in doslednost madžarske politike. Vrnil sem se s prepričanjem, da nemško-madžarski odnošaji slonijo na najbolj zanesljivi podlagi.

Madžarski industrijci v Beogradu

Beograd, 23. marca. p. Z dopoldanskim brzim vlakom je prispela iz Budimpešte v Beograd večja skupina zastopnikov madžarske industrije s predsednikom Zveze madžarskih industrijcev in dolgotrajnim ministrom za industrijo dr. Bradonom na čelu. Madžarski predstavniki so

gostje zveze naših elektrotehničnih podjetij. V teku dneva so se vsajali v dvorno knjigo. Sprejel jih je madžarski poslanik in obiskali so Vlado Ilića, znanega beograjskega gospodarstvenika. Zveza električnih podjetij jim je priredila večerjo v Jokey klubu. Jutri jih bodo sprejeli bograjski župan Jevrem Tomić, prometni minister Beslić in gradbeni minister Vučević. Opoldne bodo obedovali na Avall, popoldne pa bodo polčili venec na madžarsko vojaško pokopališče. V torek si bodo ogledali razna industrijska podjetja v Beogradu.

Papeževa proslava v beograjskem gledališču

Beograd, 23. marca. p. Dopoldne je bila v Narodnem gledališču slavnostna akademija v počastitev druge obletnice kronanja papeža Pija XII. Proslavi so prisostvovali kraljev zastopnik polkovnik Ciril Danda, ministra dr. Krek in dr. Sutej, papežev nuncij Ettore Felice, beograjski nadškof dr. Ujčić, zastopniki diplomatskega zbora ter razni drugi predstavniki. Program je obstojal iz predvajanja cerkvenih skladb ob sodelovanju opernega orkestra pod vodstvom dirigenta Lovra Matačića.

Spomladi, ko gruda zadehti

Naše vrtnarstvo in zelenjadarstvo sta v razveseljivem razmahu, da se bo naš povrtninski trg v doglednem času osamosvojil od uvoza

Prve brazde v pomlad

Težko pričakovana pomlad je letos zelo zgodaj nastopila, kljub temu pa smo jo dočakali pripravljeni. Tudi v mestu, ne samo na deželi. Vsak posestnik na periferiji, kjer stojijo lične hišice in vile, obdane z melirji, a okusno urejenimi vrtovi, je svoj košček zemlje skrbno prekopal in posadil, kar je tako značilno za današnji čas, pa tudi vobče za mestnega kmetovalca, v prvi vrsti kaj koristnega. Vrtovi na periferiji Ljubljane nimajo toliko cvetlic kolikor zelenjave. Letos je trava že ozelenela, pogosto je tudi popje po sadnem drevju in po drugih nasadih, zvončki so pogloli v bolj zavetnih kotičkih, kjer jim škodi mraz.

Kljub temu, da so pri nas razmeroma hude zime, se bomo že v doglednem času osamosvojili v pogledu zelenjave. Doslej smo je mnogo uvažali iz Goriške, dežele večnega sonca, s Sicilije, iz Neaplja in od drugod. Milo goriško podnebje omogoča rasti zelenjavi tudi čez zimo tako da je trg vedno dobro založen. Goriški radič gojimo zdaj tudi pri nas čez zimo v zaprtih grebenih v toliki meri, da bomo v tem pogledu kmalu povsem neodvisni od uvoza. Iz Trsta uvažamo zelje, ohrovt, so-

lato-ledenko, grah, zgodnji fižol. V okolici Trogira pa uspeva zadnje čase vedno

več cvetače, solate, solate-ledenke, grah in zgodnji fižol, torej vse, kar moramo še uvažati preko Trsta iz južnih krajev. To pomeni, da bomo kmalu povsem založeni z domačim pridelkom. Razumljivo pa je, da je domača zelenjava boljše, ker je sveže nabrana, dočim je uvožena stara najmanj en dan ali celo dva. Dobra stran uvoza pa je dejstvo, da zbija ceno domačim pridelkom, kar je pri današnji draginji velikega pomena.

Mnogo so storili na polju tudi bolgarski naseljenci v Zagrebu, ki pridelujejo v pomladnih gredah redkvice in so nas na ta način osamosvojili italijanskega trga. Bolgari pridelujejo tudi nekaj špinac, največ domače špinac pa je v okolici Trogira. V Dalmaciji pridelujejo že artičoke, tako da bomo imeli tudi teh v doglednem času dovolj.

Pri pridelovanju zelenjave se opaža pri nas res velik napredek. Če bi se toliko potrudili s sadjem, bi se tudi v tem pogledu osamosvojili. Cena domači zelenjavi je vsako leto primernejša, kljub veliki draginji vsled težkih časov. Tudi povpraševanje po zelenjavi je v zadnjem času večje. Naše gospodinjice pa se dajo rade preseliti o kakovosti te ali one zelenjave. Posebno rade kupujejo na merico, s katerimi so hudo oškodovane, čeprav mislijo, da je zelenjava na merico cenejša kakor na kg.

Jugoslavija v številkah

Naslednje številke izpričujejo ogromni porast in napredek našega naroda in zemlje na vseh področjih, odkar živimo v svobodni, neodvisni državi. Enako razveseljiva je ugotovitev, da se naš narod poleg Rusije med vsemi v Evropi najhitreje množi

Jugoslavija spada med tiste redke države na svetu z velikim naravnim prirastkom. Danes šteje 16 milijonov ljudi. To je nad 4 milijone več kakor leta 1921. Vsako leto je 220.000 Jugoslovancev več. V Evropi ima večji prirastek samo Rusija, vse ostale države so za nami. Lansko leto se je rodilo v naši državi 420.000 zakonskih in 25.000 nezakonskih otrok. Mrtvorojenih je bilo 4000. Umrla je nad 220.000 državljanov. Prebivalstvo je po narodnosti: Jugoslovanci 13.600.000, tujerodci 2.400.000, Srbov je 7.550.000, Hrvatov 4.200.000, Slovencev 1.150.000, narodno zavednih, a neopredeljenih muslimanov 800.000. Od

ostalih Slovanov so zastopani: Čehi in Slovaki 165.000, Rusi 40.000. Tujerodci so: Nemci 570.000, Madžari 550.000, Albanci 550.000, Rumuni 325.000, Turki 175.000, Jude 71.500, Italijani 7000, ostalih 30.000. Tujih državljanov je skupaj 140.776 in sicer: ruskih emigrantov 26.970, Čehov in Slovkov 38.423, madžarskih 21.316, italijanskih 20.811 (po večini naših emigrantov iz zasedenega ozemlja), nemških 12 tisoč, albanskih 2141, ameriških 1127 itd. Po veri se delijo Jugoslovanci na pravoslavne 7.840.000, rimokatoličke 3.950.000, muslimane 1.780.000 in ostale 430.000.

Kompaktno živi v tujih državah še vedno nad 1,5 milijona Jugoslovancev, vseh naših izseljencev pa je raztresenih po svetu 1.250.000. Vseh Jugoslovancev na svetu je torej 16.350.000. Zelo hitro rastejo tudi naša mesta. Beograd je imel l. 1920 5000 prebivalcev, leta 1921. 111.740, danes pa jih ima že skoraj pol milijona. Drugo največje mesto je Zagreb, ki šteje 320.000; sledijo Subotica (120.000), Sarajevo z okolico (100.000), Ljubljana, Novi Sad in Skoplje s približno po 100.000 prebivalci. Split ima 65.000, Sibenik 43.000, Sušak 35.000, Dubrovnik pa 30.000 prebivalcev.

Avtomobilov je v Jugoslaviji 16.000, tovornih avtomobilov 5000, avtobusov 1000, motociklov 9000, koles nad 250.000. Močno se je razvil radio. Oddajne postaje so v Beogradu (dve), Zagrebu, Ljubljani, Skoplju, Sarajevu. V gradnji ali projektu so že v Splitu, Novem Sadu, Mariboru in Nišu. Tramvajsko omrežje imajo Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Novi Sad, Subotica, Osijek. Trolejbus bodo uvedli za zdaj v Beogradu in Sarajevu, tramvaj pa bo dobilo še par večjih mest. Železniško omrežje meri 10.182 km, v gradnji ali projektu pa je še okrog 2000 km novih prog. Močno se razvija letalski promet, Beograd spada med najvažnejše letalske centre v Evropi. Naša trgovinska mornarica ima blizu 400.000 ton, rečna mornarica pa 440.000 ton. Od osvobodjenja do danes je imela Jugoslavija 37 vlad. Predlanskim je bilo v vsej državi 8727 osnovnih šol, 197 gimnazij in realk, 227 meščanskih šol, 32 učiteljskih, 22 umetniških šol, 32 bogoslovskih in verskih, 33 trgovskih akademij, 18 srednjetehtničnih šol, 3 drž. pomorske šole, 8 zavodov za defektno deco, 3 univerze, skupaj 10.638 šol, katere je obiskovalo 987.768 moških in 703.865 žensk. Število šol stalno narašča. Kakor vidimo se naša domovina naglo razvija v vseh smereh.

Pomladno delo na vrtu

Milenko:

V „Sarajevu“

Tistega večera morje ni bilo mirmo. Valovi so nezadovoljno butali ob zidani pristan.

Nedaleč od kopnega sta se premikala dva močna žarometi: ribiči so mamili ribe. Aljoša je sedel na enem nizkih železnih stebrov, ki služijo za privezovanje ladij. Gledal je v morje, v katerem se je bila odbijala čarobna rdeča in zelena luč iz dveh pristaniških svetilnikov. Te dni je privedel ugledal morje, zato se zdaj ni mogel nikoli ločiti od te prekrasne jadranske modrine.

»Ste bili že v Ferijalcu?« je vprašal tovariš Dušana, Borisa in Bojana, ne da bi se bil ozrl, ko so ravnokar prišli in posedli po železnih stebrih.

Pritrdili so mu, nato so se zamaknili v morje.

»Jaz se ne bi upiral, če bi nas nocoj častil Boris — strela ima denar je čez čas pretrgal tišino Aljoša. Vsi so mu pritrdili zadovoljnih obrazov, le Boris se je nakremžil. Vsekakor jih je hotel prepričati, da je suh in da mu še za povratek v Ljubljano ne bo ostalo, če bo šlo tako žalostivo dalje. Pa mu niso verjeli: poznal so ga iz šole. Naposled, ko so videli, da se je vdal, so ga potepali po ramih: »Saj si dečko, kakor se spodobi!«

Potem so se šli sprehajati. »Ča niso zgodni ovi Kranjci?« je dregnilo mlado dekle prijateljice.

»Take devotice so mi všeč.« se je cgrtel Dušan. Bojan se je zahajljaj.

»To je veljalo predvsem Borisu,« je po-

mežiknil Aljoša ostalima dvema, »saj je spravil v zadnjih dneh že ves ženski Sušak na noge.«

»Ali naj bi šli v »Lipo«, kjer igrajo Rusi, ali v slaščičarno, so se posvetovali. »Ne,« se je odločno uprl Aljoša, »pojdim v Sarajevo, tam so pevčice. Derejo se ko šoje. Če si že na morju, moraš poziskusi tudi take vrste prostora,« je še dodal.

»Saj res. Ali ne veš, kaj nam je dejal profesor Bili na koncu leta? Dečki, človek mora biti vedno spectateur, toda ne vedno acteur!«

Tako je pritrdil sam Boris in je držalo. Zavili so po kockani cesti v klanec. Čez kratek čas so vstopili. Naslevo niso pogledali: začuli so žensko petje. Odrinili so še vrata na desni in posedli sredi sobe.

Takrat ja zažvenketalo. Dva priletna Angleža, pomorsčaka, sta dvignila vsak

svoj stol drug na drugega. Pritekel je natak in ju pomiril. Pijanica sta najraje sedla, še nekajkrat udarila ob mizo in se spet kmalu objela.

»S čim naj vam postrežem?« je pristopila krepka, pa strašno bledolici natakarka pobarvanih ust.

»Po čem imate črno?«

»Po dvajset, gospodje. Ga prinesem?«

»Ne bo držalo. Delavec, ki smo ga srečali tu zunaj, nam je dejal, da ga počite po šestnajst,« so se postavili študentje po robu. Natakarka se je nekaj izgovarjala. Vedeli so, za kaj gre; naročili so ga liter.

Medtem je stopila na oder zavaljena, ne mlada in našminkana ženska z ropotuljico v roki. Začela se je dreti z zoprnim, pol moškim glasom o nesrečni ljubezni. Njena leva tovarišica je tolkla na boben, desna je brenkala na kitaro. Ne stara grbavka je udarjala akorde na pianinu. Večak je bil izmed te družbe edino kapelnik.

Ko so končali, je šla zavaljena ženska okoli miz z ropotuljico, v katero so ji metali gostje drobiž.

Čez čas je prisledla k študentom natakarka, toda ne tista, ki jih je postregla; ta je bila Slovenka, iz Celja. Ančka ji je bilo ena. Bila je lepe postave, prikupnega vedenja in še lepih lic. Več ko devetnajst poletij brčkono se ni videla. Povedala je, da ima še starše ter sedem bratov in sester. Družba je postala zgovorna in Boris je naročil Ančki celo dva likerja.

»O, kako je to nebeško sladka pijača!« se je pogladila po prsih, ki je zvrnila ostanke druge kupice. Potem je pogledala Aljošo, se stisnila k njemu in nadaljevala: »Ali mi ne bi hoteli še vi naročiti kozarček?«

»Veš, Ančka, nimam niti petindvajset par. Takrat, ko boš odprla — kakor si

Čigav je Lovrenc Košir?

Med Angleži in Nemci se je vnela zanimiva pravda o tem, kdo je iznašel poštno znamko

V nekem nemškem strokovnem listu smo pred časom čitali trditve, da je bil naš rojak Lovrenc Košir, ki je bil kot namestnik državnega knjigovodje od leta 1845. dalje uslužben pri avstrijskem trgovinskem ministrstvu na Dunaju ter je bil iznajditelj poštne znamke — Nemec. Pisec članka očita Angležem »duševno tatvino in nesramno predrznost, da si lastijo idejo o poenostavitvi poštne reforme in zamisel poštne znamke. Kakor tudi se pisec z vso gotovostjo postavlja na edino pravilno stališče, da je »oče« reforme in poštne znamke bil naš rojak Lovrenc Košir, tako nikakor ne moremo priznati njegove trditve, da bi bil Lovrenc Košir — Nemec. Da to trditve popolnoma ovržem, naj služijo še naslednji podatki.

Spodnja Luša (okraj Škofja Loka), kjer je Lovrenc Košir zagledal iuč slovenske zemlje, spada pod župnijo Sv. Lenart. Ker je bila ob času Koširjevega rojstva ta župnija brez duhovna, so morali nesti mladega Koširja v 2 in pol ure oddaljeno župnijo Selce h krstu. Rojenice so mu takoj ob rojstvu pokazale, da drži njegova pot v daljni svet. Spodnja Luša je popolnoma slovenski kraj. Koširjev oče Janez, trden gorenjski kmet je umrl leta 1816. v 65. letu starosti, in kakor je zapisal župnik Azbe v mrliški knjigi, vsled krvnega izbruha (Blutsturz), Koširjeva mati se je poročila v svojem 18. letu, med tem ko je bil njen mož že v 38. letu; med njima je bilo skoraj 20 let starostne razlike.

Po moževi smrti je vzel gospodarstvo v svoje roke, in ker sta bila doma še dva sinova, starejša od Lovrenca, se je odločila, da pošlje najmlajšega sina v ljubljanske šole, gotovo v upanju, kakršno še danes go-

to nikak dokaz za nemško pripadnost. Že ime samo nam jasno dokazuje, da je nemška pripadnost povsem izključena. Krstno ime »Lovrenc« je med nemškim narodom tako redko, da, skoraj ne znano, medtem ko je ta svetnik med Slovenci zelo močno zastopan. Prav tako nam primerek Košir sam jasno in določno priča, da je bil njega nosilec Slovenec.

Pisec v nemškem strokovnem glasilu očita Angležem »duševno tatvino«. Koširjeve ideje, ta trditve bo tudi držala, ker prav vsi pisci o Koširju — Schweiger-Lerchenfeld, Kiesskalt, Haas in drugi poudarjajo eno in isto: »Ko je Košir leta 1835 govoril v Ljubljani z Angležem Gallwajem, je ta Koširjevo idejo zanesel v Anglijo, tam stopil v stik z drugimi reformatorji poštne uprave, kateri so vse od leta 1836. do 1840. gledali, da so to Koširjevo zamisel izvedli in uresničili.« Prav zato moremo Jugoslovani z mirnim srcem in ponosno poudariti — Lovrenc Košir je bil rojen Slovenec in — Jugoslovčan, ves svet pa mu je dolžan zahvalo za njegovo idejo, vsled česar zasluži v polni meri, da ga imenujemo »Očeta poštne znamke!«

V dolžnost si štejem izreči toplo zahvalo prečast. gospodoma župnikoma, g. Sušteršiču v Selcih in g. Sinkovcu pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko (zdaj v Doleh pri Litiji) za pomoč pri iskanju rojstnih podatkov.

F. Kobal-Marne

(»Glej »Jutro« od 25. VIII. 1940.)

Kupon za brezplačno „Minuto pomenka“ št. 75

Edinstvene zapornice

Pri Grabnerju blizu brežiške postaje se odcepi od glavne ceste preko železniškega tira banovinska cesta v Sromlje in Arčiče. Po tej cesti vozijo vsi brežiški trgovci tudi blago s tovrnega kolodvora, ki se nahaja na drugi strani proge. Pred vsakim prihodom vlaka pa cesto ob tiru zapro za zapornicami na edinstven način. Ko železniški uslužbenec na postaji, ki mu je poverjen posel zapiranja in odpiranja zapornic, opazi, da prihaja vlak, steče s postaje, ki je oddaljena od zapornic okoli 150 m, do kretnic, da jih naravna na pravi tir, potem pa še dalje zapira zapornice. Nato jo mahne nazaj na postajo, da odda nekaj ključ od kretnic. Ko vlak odpelje, pa spet teče odpirat zapornice. To se pravi, da mora železniški uslužbenec preteči 600 m daljine pri vsakem odhodu ali prihodu vlaka. Dnevno se ti metri podaljšajo v kilometre. Vsakokrat se zgodi, da se na obh straneh zapornic nanizajo dolge kolone voznikov, ki prihajajo in odhajajo s tovrnega kolodvora ter morajo včasih čakati do pol ure, da se zapornice odpro. Od potu premočeni konji, ki vozijo težke tovare, morajo vsakokrat po četr uri in še več stati ob zapornicah in ni čuda, če uboga živina zbolí od prehlada in drugih sličnih bolezni, ker jih dostikrat zmoli še dež. Kdor hoče zvoziti vagon blaga s tovrnega kolodvora v mesto, izgubi samo pri čakanju nad 2 uri časa. Tukajšnji trgovci so se nad čudnim postopanjem pri zapornicah pritožili že na železniško direkcijo, pa brez uspeha. Svoječas so bili nekateri trgovci celo pripravljani, da sami nastavijo nekoga, ki bi upravljal te zapornice, da bi izostalo to dolgočasno tekanje železniškega uslužbenca s postaje k zapornicam in nazaj. Vsi prizadeži prosimo odločujoče činitele, naj bi tu napravili enkrat za vselej red, in jim bomo prav hvaležni. Prizadeži

ša za roko, »toda dal vam bom nasvet, ki je mnogo vrednejše.«

»Pcvejte!«

»Koliko let že poje?« je vprašal hipoma.

»Devet let, če vas zanima. Ali kaj vas to briga?«

»Gospodična, ali se va mne zdi, da ste v življenju zašli?«

»Toda, kaj sploh mislite?« se je skoraj ogorčila. »Ves moj zaslužek je od petja. Govorite mi, da sem zasla. Kaj veste, kaj čaka se vas? Mogoče boste umrli v občestnem jarku? Življenje je življenje, nič ne vemo, kaj nas čaka.«

Propalica ima prav, si je mislil Aljoša, vendar ne bi hotel menjati z njo v noben primeru.

reka — v Zagrebu svojo točilnico, bomo prišli k tebi in ga bomo pošteno pčlomili. Saj si tudi ti za to, ne? Drži?«

»Zakaj pa ne. Seveda sem za to, da ga bomo pokronali po domače,« se je zasmajala in hitela streči nove goste.

»Ampak tukaj vidiš res vsega hudiča, se je zasmajal Dušan in z njim še ostali, ko sta vstopila lepo oblečen gospod in petnajstletno dekle ter sedla v zadnji levi kot. Gospod je bil detektiv, dekle pa propalica, boljše tipa iz Ljubljane. Dušan, ki jo je poznal tudi kot tatovo, je zagotavljal, da mož postave ničesar ne bo izvedel, ker je ona preveč pametna.

V desnem kotu pa je krepka in izpita ženska v črni večerni obleki, na hrbtu močno izrezani, objemala pijanega mladca. Natakarka mu je boljše vina v že skoro polno kupico, da je teklo od mize. Šifila ga je piti, čeprav ni čutil ničesar več. Ko pa je izvlekl iz njega poslednji dinar, mu je spustila glavo na mizo, si odmaknila stol, nalahno pobožala pijanega s tisto pomilovalno kretinjo, ki je značilna za vse te ženske, po laseh, odšla in prisledla k staremu debeluharju, ki se je pravkar prevlil skozi vrata.

Aljoša je pomežiknil. Prišla je ženska in mu sedla na kolena. Če naj bi šli v chambraseparče, ga je vprašala.

»Ne, pripovedujte mi kaj!« ji je odkimal.

»Da, ali plačate mi liker, kakor je storil to vaš prijatelj?« je namignila ona na Borisa, »pa vam bom delala kratek čas.«

»Nimam denarja, sem študent.«

»E, če nimate denarja, ostanite doma,« je vstala in hotela oditi.

»Res nimam denarja,« je prijel Aljo-

Učimo se rusčine!

ДАВАЙТЕ ИЗУЧАТЬ РУССКИЙ ЯЗЫК!

Oklic uredništva, da se bo z današnjim dnevom začel v stolpcih ponedeljskega »Jutra« tečaj ruskega jezika za samouke, je naletel na izredno lep in topel sprejem v najširših krogih našega občinstva. Od vsepovsod so se mnogi čitatelji in čitateljice oglasili s pohvalo uredništvu za lepo nalogo, ki si jo je nadelo, namreč: da v poljudni obliki približa širokim plastem slovenskega življa največji in najpomembnejši, pa slovenščini tako zelo sorodni slovanski jezik.

Priznanje, ki ste nam ga izkazali, nas veseli. Potrudili se bomo, da ohranimo vaše zaupanje. Prepričani smo, da se boste v našem tečaju priučili bratskemu jeziku s prav majhnim trudom in da si ga boste z dobro voljo in z vztrajnostjo prisvojili v govoru in pisavi. Toda znana vam je globoka modrost našega ljudstva, ki pravi, da brez križa ni paradiza in brez potu ne medu. Čim več pahljivosti, natančnosti, prizadevnosti in vztrajnosti boste imeli pri našem tečaju, tem večji in popolnejši bo vaš uspeh. Težave, ki jih boste srečali zlasti v začetku pri učenju, boste v kratkem premagali. Kdor bo vztrajno sodeloval, se bo mnogo naučil in bo lahko dosegel zelo visoko stopnjo v znanju ruskega jezika. Kdor pa bo delal z manjšo vnemo, bo seveda manj pridobil, a tudi precej. Mnenja pa smo, da polovična pot ni dobra. Vsakomur od vas, drage čitateljice in čitatelji, bo temeljito znanje rusčine vselej in povsod več koristilo nego le površno znanje. V našem tečaju vam bomo dali priliko, da se rusčine naučite v čim večji meri. To vam bo tem lažje, ker za Slovence ruski jezik ni tuj jezik,

kakor na primer nemški, italijanski ali angleški. Nasprotno!

Slišali ste že morda govoriti kakega Rusa, naravnali ste svoj radijski aparat na kako rusko oddajo postajo, gledali ste ruske filme. Mar se vam ni zdelo govorica, ki ste jo slišali, znana, domača? Razumeli ste Ruso, ki je govoril po rusko z vami ali z vašim sedom, ...

Pri tem bi vas radi opozorili, da razumevanje ruske govorice še ne pomeni znanja ruskega jezika. Od tega, da slovenskemu jeziku zelo sorodno rusčino zlahka razumete, pa do obvladavanja ruskega jezika v govoru in pisavi, je daleč. Toda ta pot je za Slovence lahka in vabljiva, to poudarjamo. V našem tečaju vam bomo pomagali, da jo brez velikih naporov do kraja prehodite.

Iskreno želimo, da se nam še naprej oglašate z dopisi. V njih nam izrazite svoje misli in želje o tečaju. Prav radi jih bomo upoštevali. Pišite nam na primer, kako so vaši znanci in ljudje v vašem domačem kraju sprejeli naš tečaj, kako napreduje vaše učenje, ali se v domačem krogu pa tovariši in prijatelji skupaj učite, kaj vam je v tečaju všeč in kaj va mne ugaja.

Dopise pošiljajte na naslov: Uredništvo ponedeljskega »Jutra« — Ruski tečaj, Ljubljana, Knaflijeva ul. 5.

Zdaj pa na delo! Vsem čitateljem in čitateljcem želimo mnogo uspehov! Vodstvo tečaja.

I. lekcija

Beograjski časopisi so na Slovenskem takorekoč že doma, saj je med mladim rodod najbrž le redko kdo, ki ne bi znal vsaj čitati cirilico. Kdor jo torej zna, naj ne bo užaljen, če hočemo v tej lekciji seznaniti še koga od starejšega rodu s tiskano srbsko cirilico, v kolikor je potrebna za učenje ruske cirilice. Obenem pa hočemo opozoriti na nekatere zanimive in zelo važne razlike med cirilico in tiskano latinsko abecedo ali latinico.

1. Ruska cirilica ima po novem pravopisu (iz leta 1916) 31 črk ali znakov. Izmed teh je 24 znakov enakih znakom srbske cirilice; ti so (hkrati z ustreznimi latinskimi znaki) naslednji:

A, a	= A, a	H, h	= N, n
B, b	= B, b	O, o	= O, o
V, v	= V, v	II, ii	= P, p
G, g	= G, g	P, p	= R, r
D, d	= D, d	C, c	= S, s
E, e	= E, e	T, t	= T, t
Ž, ž	= Ž, ž	U, y	= U, u
Z, z	= Z, z	Φ, φ	= F, f
I, i	= I, i	X, x	= H, h
K, k	= K, k	II, ii	= C, c
L, l	= L, l	Ч, ч	= Č, č
M, m	= M, m	III, iii	= S, s

To so črke, ki so skupne srbski in ruski cirilici. Dobro si jih ogledite in zapomnite! Ruska cirilska abeceda ima seveda še nekaj znakov, ki jih srbska cirilica nima, pa tudi srbska cirilica ima nekatere črke, ki jih v ruski abecedi ne nahajamo. S črkami, ki jih ima ruska cirilica, a jih v gornjem pregledu ne najdemo, se bomo pozneje še na-

tančneje ukvarjali. Za zdaj pa jih še ne potrebujemo.

2. Iz gornjega pregleda je razvidno, da ima cirilica za iste glasove večinoma drugačne znake kakor latinica.

Toda opazili ste tudi, da imata cirilica in latinica nekatere za isti glas enake črke. Te črke so: veliki in mali A, a; veliki in mali E, e; veliki K; veliki M; veliki in mali O, o; veliki T.

Ni vam ušlo, da so mali k, mali m in mali t v cirilici nekoliko drugačni nego v latinici, a se vam jih posebej ne bo treba učiti, ker so že po svoji obliki sila podobni svojim malim latinskim in velikim cirilskim tovarišem. Te malenkostne razlike vam pri čitanju ne bodo povzročale nobenih težav.

3. Zelo važna pa je razlika pri cirilskih znakih, ki so po zunanosti podobni latinskim črkam, a predstavljajo čisto druge glasove. Ti znaki so:

B, b; H, h; P, p; C, c; Y, y; X, x;

Kdor ne bi znal cirilice, bi jih čital kot latinske znake: B, b; H, h; P, p; C, c; ipsilon; iks. Toda to bi bilo hudo napak. Čitati jih moramo kot latinske V, v; N, n; R, r; S, s; U, u; H, h.

Oglejte si jih vnovič v pregledu točke 1. Naj se vam kasneje nikdar ne pripeti, da bi jih v ruskem berilu čitali kakor znake latinske abecede!

1. VAJA.

Čitajte na glas naslednje s cirilico tiskane besede, ki imajo v srbskohrvatskem in slovenskem jeziku isti pomen: сова, морска вода, како, рудар, дед, дома, ров, пастир, поток, говедо, трава, мрак, господар, шумар, тат,

mu je izmuznila, toda on je bil še vedno vesel.

Aljoša je vse to videl. Na koncu je prisel na njej in se zagledal v njene oči. Tudi ona ga je gledala brez besed.

»Gospodična, ali se vam ne zdi, da ste v življenju zašli?«

Sluteč njegovo vprašanje, je izvila iz se: »To ni mogoče... Neverjetno se mi zdi, da je še kdo na svetu ki čuti z mano, ki sem zašla. Pet let živim tako! S svojimi življenji, to je nekaj žalostnega, nekaj...«

V njenih očeh so se prikazale že dolgo zadržane solze. Pogledala je Aljošo po roki in dejala tiho: »Vi ste došli!«

»Gospodična, jutri jutraj potujemo dalje. Mogoče se bomo še kdaj videli.«

Trepetala je. Z obema rokama mu je stisnila desnico. Lesketajoče se črte pa so govorile: Začela bom zopet živeti, začela bom to, kar je najlepše.

Aljoša je odšel. Dosegel je, kar je želel. Ni se zmenil za tovariše ki so kramljali v tobačnem dimu in hreščanju povlačic. Na vratih se je ozrl; ona je gledala za njim. Iz rok ji je padel stotak; ni se zmenila zanj. Bila je vesela in njene oči so izražale vero v življenje, če ne bodo viharji močnejši od šibkega stebela.

Ko je stopil na sveži zrak, mu je bilo v srcu veselo.

Nebc je bilo popolnoma jasno, le hreščanje pevačice ki je prihajalo iz »Sarajeva« je motilo pokoj.

V globlini se je vila Rečina. Morje je bilo zdaj mirnejše. Na Trsatu je odbilo drugo uro.

vrata, repa, pismo, sneg, visoki vrhovi, gore, doline, zima, zimski, dnevne vesti, živ, lisica, hrana, vrba, sramota, vino, zrela žena, torbar, cigar, finance, ulica, finski narod, čista duša, široka cesta, hratska kultura, bratski ruski narod.

Upamo, da vam to ni delalo težav in da ste pravilno čitali: sova, morska voda, kako, rудар, ded, doma, rov, pastir, potok, govedo, trava, mрак, gospodar, шумар, тат, vrata, repa, pismo, sneg, visoki vrhovi, gore, doline, zima, zimski, dnevne vesti, živ, lisica, hrana, vrba, sramota, vino, zrela žena, torbar, cigar, finance, ulica, finski narod, čista duša, široka cesta, hratska kultura, bratski ruski narod.

Prečitajte vajo večkrat zaporedoma in ponovite vso lekcijo!

Resnica o honorarno nastavljenih profesorskih kandidatih

Nedavno smo v ponedeljskem »Jutru« čitali članek o brezupnem položaju honorarno nastavljenih prof. cand. a nismo opazili, da bi bil na odločujočih mestih vzbudil kaj odmeva. Honorar je še zmerom ostal 14 din na uro, kar je kljub dvajsetim uram tedensko odločno premalo, zlasti še, ker se ta honorar, če znaša mesečni dohodek preko 900 din, zniža na 1335 din na uro. Honorarno nastavljeni prof. cand. nima pravice do polovične voznine, nima pravice delati profesorskega izpita, niti se mu honorarna leta ne štejejo v službena leta. V resnici pa je dejansko stanje honorarno nastavljenega prof. cand. še mnogo težje, kakor se zdi na prvi pogled.

Vzemimo n. pr. samo mesec december, ko prejme honorarno nastavljenec komaj 800 din honorarja. Od tega mora plačati za 20 dni hrano v znesku 400 din, za stanovanje 150 din, za kurjavo 100 din. Torej izda samo za 20 dni hrane in stanovanja 650 din. Ker nima polovične voznine mora o božičnih počitnicah plačati celo vožnjo do doma in nazaj. Marsikdo porabi tako samo za vožnjo karto preko 200 din. Od mesečnih dohodkov mu torej ne ostane niti za potne stroške. V mesecu aprilu, (velika noč), je še mnogo na slabšem. V najboljšem primeru prejme namreč celih 600 din!

Če seštejemo celoletne premjke honorarno nastavljenega prof. cand. in jih potem razdelimo na mesce, dobimo številko, ki se zdi skoraj neverjetna. Povprečni mesečni zaslužek znaša v najboljšem primeru — prečitaj in si zapomni — komaj 700 din, kajti za dneve, kakor so n. pr. obhajilo, sv. Sava, itd. — na leto se jih precej nabere — ne prejme nikakega honorarja, čeprav mora tiste dneve prav tako jesti kakor kadar poučuje. Poleg vsega tega mora tisti, ki poučuje jezike, brezplačno popravljati zvezke, kar znaša na mesec približno 30 ur! — Zanimivo je, da prejmeta honorarno nastavljeni prof. cand. in od banovine honorarno nastavljeni sluga enako po 14 din od ure. (Ki mu od srca želimo, da bi prejel trikrat več!)

Kako si odločujoči faktorji predstavljajo, da človek s povprečno 700 din na mesec spriči današnje dragine lahko izhaja in poleg tega še brezplačno dela, nam je uganka, kakor nam je uganka, kako morejo od takega človeka pričakovati, da bo vestno delal, se stanu primerno oblekel ter se poleg tega še v javnosti kulturno udeleževal! Danes je honorarno nastavljeni prof. cand. dobesedno obsojen na stradanje in je tako na slabšem ko n. pr. konjski hlapec ali služkinja.

Nujno bi bilo, da bi se odločujoči činitelji vendar že zganili in napravili konec brezupnemu stanju, v katerem se nahajajo honorarno nastavljeni prof. cand. Možnih rešitev je več. Kot prva bi prišla v poštev ta, da se vsi, zdaj honorarno nastavljeni prof. cand. sprejmejo v državno službo in se honorarna mesta sploh ukinejo. Če pa je to nemogoče, potem bi se moral zvišati honorar za vsako uro na najmanj 30 din. Poleg tega bi se morale plačevati tudi ure, ki jih prof. cand. porabi za popravljanje zvezkov. Obenem naj bi se ukinit vsi odbitki (dohodninski davek, bednostni ter obrambni fond.) Ure naj bi se izplačevale polne, ne pa kakor zdaj, ko pri prejemkih preko 900 din ure ne plačujejo po 14 din. marveč manj. Na ta na-

Med

Med je idealno sredstvo, ki pri bolehnih srcu in telesni izčrpanosti deluje podobno kakor raztopina groznega sadkora. Zato se med smatra kot najboljšo zdravilo za okrepitev srca. Med vsebuje 35 do 50 odstotkov groznega in 25 do 40 odstotkov sadnega sladkorja. Sladkor, ki ga uporabljamo v gospodinjstvu, se lahko izkoristi za organizem šele, kadar se raztopi, v medu na imamo potrebno količino sladkorja v raztopljenem stanju.

Zdravljenje ljudi, ki so težko oboleli na srcu, z medom je dalo izredne rezultate. Če je bolnik použil žličko medu, preden je legel, sta se nespečnost in težko dihanje znatno ublažila. Pri večjih količinah — do 250 gramov na dan — so dosegli odlične rezultate tudi v vsakem drugem pogledu. Če telo dobi dovolj medu ostane v jetrih kot glikogen, ki je vsak trenutek delovaniu mišic na razpolago in tako služiti tudi srčnim mišicam. Razen tega vsebuje med tudi nekatere rastlinske snovi, ki so neobhodno potrebne za izgradnjo telesa in obnovu tkiva. Fermenti v medu bistveno pospešujejo in lajšajo delovanje organov za notranjo izmeno snovi.

Izrežite iz lista naš tečaj in ga shranite! Imeli boste polagoma celo učno knjigo ruskega jezika; k njej se boste lahko zatekli vselej, kadar boste v dvomih glede svojega znanja ali pa boste želeli ponoviti že predelano snov.

Ali ste že opozorili svoje domače, svoje prijatelje in znance na naš tečaj ruskega jezika? Če tega doslej še niste storili, storite to nemudoma. Še vedno je čas, da se vsakdo prav od temeljev seznanji z ruskim jezikom. Vaši uspehi bodo mnogo večji, če boste snov našega tečaja že od početka predelovali v domačem krogu ali skupaj s svojimi najbližjimi.

Javna tribuna

Čin bi prišel honorarno nastavljeni prof. cand. na približno 1200 din na mesec, kar spriči današnje dragine in spriči dejstva, da ne uživa ugodnosti kot njegov v državno službo sprejeti tovariš, komaj, komaj dosega življenjski minimum.

Upajmo, da poklicani činitelji ne bodo šli z zavestnimi očmi mimo teh dejstev, da bodo uvideli da je položaj honorarno nastavljenih prof. cand. resnično brezupen ter ga razmeram in času primerno izboljšali. Kajti od tega ne zavisi samo življenjsko vprašanje nekaj honorarno nastavljenih prof. cand., marveč tudi učni uspehi učencev ter vse, kar je zvezano z delom v šoli.

Tisti, ki bi radi živeli.

Akademiki?

Lepa nedelja je izvalila mnoge meščane, da so šli na izlet v naravo. Če gredo drugi, zakaj bi ne šli še akademiki, ki ves teden prešede pri knjigah?

In tako se je napolnila majhna skupina teh ljudi na Smarno goro. Veselo pojo in žvižgajo. Pesem pravi, da je revež lahko vedno vesel, ker mu ni treba varovati zaklada. Toda sonce pripeka in naporna hoja utruja in izsuši grlo. Vendar s praznim žepom se je treba premagovati. Vendar, ko je v gostilnici tako lepo! Pa tudi študentje niso od muh. Sedejo za mizo in na-

Minuta pomenka

Za življenje in za vsak dan

Beograd 11

Nekaj vas je moralo v preteklosti ... ne užaliti ali razočarati. Nemara na kom ali čem drugem, nemara v vasi samih. Toda zagotavljam vas, da vaše nezaupljivosti ni mogoče prav z ničemer opravičiti. Sami sebe brez vsakega povoda mučite in si kar z nekakšno naslado odrekate dobrih lastnosti in vrednot s katerimi bi lahko koga osrečili in zadovoljili. Zaupajte in poslušajte glas srca ter se zavzaj nikar ne izpraznite, ali je vredno ali ni, ali se bo tako ali tako izteklo. Oglasite se še v obširnejšem pismu!

Olička

Ničesar drugega vam ni treba storiti, kakor da izpremenite način svojega življenja, da se odtegnete domu in se osamosvojite. Seveda to le v primeru, če boste v resnici začutili, da vam je dom ovira do uresničitve vaših želja in hotenj. Potrebujete močne roke, ki bi vas vodila na novi poti.

Cvetna nedelja

Potreben bi bil odgovor v pismu. Javite naslov, ker so stvari delikatne.

Hiems

Radi hodite nad prepadi in zmerom znova se dosledno znajdete na robu obupa. Ne prestanite nemir, ki ga razumsko ne morete opravičiti pred seboj, vas potaplja in spet dviga iz neznanega obupnih črnogledih, resignativnih razpoloženj v prav tako neznanstvo vedra, razposajena in srečna občutja. Preveč bi vprašali, če bi hoteli izvedeti zdravilo zoper vihravi nemir, zaradi katerega ste včasih v resnih skrbih. Opušite takšne pogovore s seboj, kajti kakršni ste, takšni boste pač v bistvu zmerom ostali, kajti natura se v svojem jedru ne izpreminja. Pač pa si lahko izpremenite zunanjo formo svojega jaza, če vam razmere to narekujejo. In pomislite zraven, kakšno veliko ceno dobiva vaše žrtvovanje iz leta v leto! Ali bi mogli — če bi bili drugačni — uživati na tak način in v tolikšni meri lepoto, ki ste si jo kot prvi in poslednji življenjski aksiom zapisali v svoje srce? Stavim, da ne bi menjali z nikomer, če bi vam bila vzeta hlepeča, nikoli potešena strast po lepoti, ki jo srečujete v tisočeri podobah, na tej, sicer za oko in razum krivuljasti poti skozi življenje.

Tonca 63

Premalo podatkov za podrobnejšo analizo. Miren, tihi, nekam preveč ase zaprt značaj, ki ga odlikuje dobrosrčnost, nekoliko kazni pa neodločnost, pomanjkanje volje in vztrajnosti.

Rumena roža

Ali ni tale vaš odnos malce čuden, saj je vendar brez prave bodočnosti oziroma utegne razbiti družino. Pa pustimo to, to

ročaj, ko da bi bili milijonarji. Kmalu jim vince zleze v glavo in polom je tu. Pa se med njimi dobijo nekdo, ki je gotovo bral detektivske romane. Svojo idejo razložijo tovarišem in hop... nikjer ni nikogar več. Toda ko da bi trenil, se spet pojavijo in brez besede sedijo za mizo. Kmalu svoj manevar spet poizkusijo. Toda roka pravice jih prime za ovratnik in hajdi nazaj! Začne se zasiedovanje kronic, ki so ostale na dnu žepa iz boljših časov. Pri tem se lepo nahujuje gostilničarja, ki je zlateval, kar mu gre. Prepri se razvija in ljudje se zbirlajo.

»Mi nismo nič dolžni!«
»Le pojdite! Ne maram ničesar od vas! Čast delate univerzi!«

Naposled se jih usmili neki krojač, ki je z njimi nekoliko znan, in plača njihov račun. Mar ni od akademikov zelo neramno, da si dajo plačati od drugega človeka račun 120 din? — Opazovalec.

Na naslov mestne občine

Na začetku pomladi smo, plugi so zalorali brazde za novo setev in kmet in mešan sta že v skrbih za novo letino. V časih, kakršne preživljamo, mora človek misliti daleč naprej, zato ne bo odveč, če že zdaj zapišemo dvoje pobud, ki naj bi jih mestna občina vzela v razpravo.

Zdaj, ko se je mešancom tako težko založiti z živčevjem za čez zimo, bi bilo prav, da bi mestna občina postavila par sušilnic za sadje. Ena naj bi bila v bližini trga, druga v moščanskem, tretja v viškem in četrta, še četrta v bež grajskem predmestju. Take sušilnice bi bile splošno koristne in potrebne zlasti še zdaj, ko je sladkor tako pretirano drag in ga je tudi težko dobiti. Pozimi pa je kuhano suho sadje mnogo bolj zdravo kakor tisto, ki ga konzerviramo v kozarcih.

Za male gospodarje na periferiji mesta pa ne bi bilo nič manj važno, če bi mogla mestna vrtinaria na primernih krajih nazorno pokazati, kako se mravljam zabranjati na dreve, ker mravlje uničujejo cvetje, prenašajo uši in tako ugonobe mnogo sadne letine. Ljudje ne vedo, da kosti, ki jih nesežgane puste na vrtu, pospešujejo razploditev mravelj, ki jih potem z veliko težavo preganjajo z dreva, pa največkrat brez uspeha. — Gospod nja,

Pomlad je spet

Ljudem, živčim na deželi, tudi če nimajo koledarja, je lahko spoznati, kdaj je nastopila pomlad. Trate ozelenjujejo, na njih pa poženo zvonceki, trobentice, žafan in še druge cvetice. Meščanom je pa neprimerno težje spoznati, kdaj nastopa pomlad, ker je blata in prahu v vseh letnih časih več kot dovolj, vetrov tudi, smradu prav tako ne manjka, toda eno je, kar ga opozori in opozarja dan za dnevom, osobito ob sončnih dnevih, da je nastopila pomlad. To so radijski tuliljoci, ki odpirajo na široko vasa okna, kolikor jih imajo in s svojimi hreščaji preko ulic in trav križem krazem tulijo vsak svoje popevke, opere in predavanja, kar je posebno čuti, če se n. pr. križa kak Beethovenov foks-trot ali Mozartov rumba s kakim »Garde-leutnantom« ali »Tante Anna«. Da bi pa publika ne prišla ob užitek, odpirajo vse registre in tulijo ne dosti manj kakor si-rene ob zračnem napadu. Prosimo, še bolj, prijetni znanilci mestne pomladi!

—da.

boste pač opravili sami po svoji vesti. Vsekakor pa brzdajte sebe in ne kažite svojih nerazpoloženj. S potrpežljivostjo boste vse nevednosti lepo spravili s poti in harmonija ne bo kaljena, razen tistih malih senc, ki so neizogibne pri vsakomer. Vsesten, skrben človek in tudi odločen, samo nekoliko preveč pedantski!

Brest

Ostanite kjer ste in ne ponižujte se več! Za takšno ceno ne jemljite sebi časti in dobrega imena. Če poštena, odkriti beseda ne najde svojega mesta, naj bo to za vas znamenje, da bo treba ubrati drugo pot, ki vam je ne bo žal.

Do groba

Vsekakor ni prav nobenega povoda za kakršne koli skrbi. Ne poučajte glasov ljudi, marveč se v prvi vrsti zanesite le na sv. to osebnost, ki ste jo s svojim korakom že itak razodeli in potrdili. Vaš zakonski drug je toliko inteligenten, da mu pač mirne duše odpusti pomanjkanje formalne izobrazbe. Ne samo, da vas je vreden, marveč celo v roko presega vrstnike, ki so se sicer dokopali do diplome, še dolgo pa ne do inteligentne kvalifikacije, za katero ni treba prav zmerom šolskih klopi.

Meli

Preveč vprašujete. Proroc še bi vam nemara povedalo vse tisto, kar si želite, in to so vendar same lepe reči. Po primerjavi sodeč, ni skrb, da bi se harmonija porušila. Sicer je pa vsak svoje sreče kovač.

Upanje-Rakek

Počemu ste se pa hudovali sami nase, če ste imeli radi. Kakor sami pišete in se da to med vrsticami razbrati, niste haš v pubertetni dobi plahe, petnajstletne prve ljubezni. Ali je bilo treba te komedije v vas samih, s katero ste si po svoji lastni krivdi zaigrali ljubezno? Uganjati hinavščino do sebe, je velik greh, ki je pri vsi sicer verjetno posledica vzgoje. Kaj je bolj preprostega na svetu, kakor biti odkrit in iskren v takšnem primeru. S svojimi obiljočnim vedenjem ste ga pač odbili — ali je bil ta vaš korak, ki je vseboval vendar stoprocentno nasprotje tega, kar ste v resnici čutili — ali je bil nemara samo muhast poizkus čisto nepotrebne naslade v občutkih triumfa, da si mora moški vašo naklonjenost priboriti počasi in s trudom, po vaši milosti ali nemilosti? Če je to tisti vzrok, potem ste se pač zmotili in ste za to kaznovani po vseh strogih pravilih življenjske šole. Če je še mogoče kaj popraviti, potem napišite svoj izgubljeni ljubezni pismo v katerem se brez vsakeh olepšavanj ali prikrivanja iskreno in odkrito izpovejte. Naj vas ne bo nikoli sram svojih čustev, pa tudi če boste odbili ali neuslišani! Pretirani ponos se zmerom maščuje.

Po ženskem svetu

Draginja je prizadela prav vse sloje

Žena višjega uradnika nam piše o tem, kako živi dandanes družina z razmeroma lepimi dohodki

Pri malici

Nismo predvidevali vojne in nismo se pripravili nanjo. Toda vojna je tu, vse okoli nas, z vsemi hudimi posledicami, z draginjo in pomanjkanjem. Ta moj dopis ni nobena pritožba, popisati hočem le, kako sem se znašla jaz v novih razmerah, kako si urejam svoje gospodinjstvo, kako nas je draginja prizadela vse, od najnižjega do najvišjega državnega uradnika.

Naši mesečni dohodki znašajo preko štiri tisoč dinarjev. Imamo svojo hišo in nekaj vrta, tako da večino zelenjave pridelamo doma. Štirje otroci hodijo v šolo, dva v srednjo, dva na univerzo. V začetku solskega leta sem plačala samo za šolnino preko dva tisoč dinarjev. Kuhar sam, imam pomočnico, ki mi pozimi pomaga pri kuhanju, poleti pa je skoraj izključno zaposlena na vrtu. Navadno si napravim proračun že za več mesecev naprej, da vem, kdaj bomo dali popraviti plot, ki se je podrl, kdaj lahko nabavim temu ali onemu otroku čevlje, obleko ali križem druge nepredvidene potrebščine v gospodinjstvu.

Del izdatka je približno naslednji:

Za pomočnico 400 dinarjev, za špecerijo 800, elektrika 300, davki in voda 250; kurjava se je tako podražila, da kurimo izmenoma dnevno eno popoldan drugo sobo. V kopalnici kurimo samo enkrat na teden.

Izpremembe na naših jedilnih listih so vsaki dan občutnejše. Še lani smo porabili za močnate jedi do 10 kg sladkorja na mesec, letos januarja pa sem ga dobila komaj nekaj več kakor 3 kg. Prej, v normalnih časih, sem porabila bele moke do 60 kg in nikoli ni šel noben herca od naše hiše brez lepega kosa bele štruce. Iz mojega proračuna v špeceriji je popolnoma izginila postavka za ajdovo moko. Ojla sem stalno porabljala 4 l, od jeseni doslej pa sem bila srečna, če sem ga sploh kaj dobila. Ker imam stalno mesarico in nekaj protekije, dobim stalno, sprajam se pa, kaj je s tistimi gospodinjami, ki nimajo ne protekije ne razmeroma tako visokih mesečnih dohodkov. ... Mila sem prej porabila do 4 kg na mesec, kar je znašalo 70 dinarjev. Februarja sem ga dobila 1 kg in pol.

Najhuje je pač za moko in krompir. Krompir je bil vsak dan na naši mizi, in ko so se začele ženske pritoževati in tarnati, kaj bomo jedli, nisem nikoli odgovorila. Tolažila sem se, da bomo pač morali jesti še več krompirja in kruha. Zdalj pa je krompir po 2,50 in če ga hočem skuhati za vse, ga moram dati v loncu najmanj 2 kg. Bele moke dobim zdaj za 6 oseb 24 kg, če pa kupim makarone ali beli zdrob, se mi to odšteje pri moli, tako da dobim navadno le 21 kg enotne in 20 kg koruzne. Tudi sadje sem morala črtati z našega jedilnika in le včasih prinesem s trga vsakemu po eno pomarančo.

Se večji križ kakor s hrano je za obleko in obutvijo. Kar se tiče nogavic, še vedno lahko kupim istočasno po dva para enakih nogavic, kar je zelo praktično, in ker nisem v službi, imam tudi več časa za krpanje in šivanje ter za predelovanje oblek. Sebe in deklet hitro oblečem, če pa hočem kupiti fantu obleko, moram imeti že skoraj tisoč dinarjev v žepu. Silno so se podražile letos tudi moške nogavice. Prav pred dnevi sem kupila fantoma in možu po eno srajco s kratkimi rokavi in so me stale vse tri srajce s šivljivo vred okoli 400 din. Prejšnje čase smo doma pletle puloverje, zdaj param stare in iz dveh starih pleten novoga, ker volne ne dobim več. Sorašujem se pa, kako bomo predelovali stare obleke in krpali, ker je vedno težje dobiti sukanec.

Za revije in časopise, na katere moramo biti naročeni, dajem mesečno preko 400 dinarjev. Kljub temu, da moramo tudi svoje kulturne potrebe omejevali, se jim popolnoma vendarle ne moremo odreči. Abonman v gledališču, znanstvene knjige za moža in otroke, ki študirajo, leposlovna slovenska dela, vsu pa tudi se ne smemo in ne moremo odreči. Pa tu še ni zobnega

hodkov, komaj izhajamo — kako potem krmarijo skozi draginjo tisti srednji in nižji uradniki, ki nimajo niti polovice tolikih prejemkov? ...

Malenkosti

Poleg špecerijskega blaga so zelo poskočile v ceni malenkosti, ki so nujno potrebne v vsakem gospodinjstvu. To so one male stvari, ki zanje danes zmečemo strašno veliko denarja, če jih sploh dobimo. To je sukanec, prejica, zaponke, gumbi, razni trakovi in podobno. Volne ni več. Prej — gospodinje lahko prištedile tudi s tem, da smo si same pletle zase in za otroke puloverje in izdelek za volno je bil razmeroma majhen. Delo pa trpežnejše od tovarniškega. Danes stojim pred problemom: kako naj oblečem svojega otroka, ki hodi v šolo? Pozimi je bilo najenostavnejše in najtrpežnejše oblačilo pulover in krilo. Iz starega prenašati je težko in vsi bomo prisiljeni do kraja ponositi obleke, ker je novo blago tako zelo drago. Poleti je lažje; iz očetovih starih srajc, svojih oblek in bluz nastanejo, če je mati kolikšak spretna, prave umetnine za naraščaj, bodisi predpasniki, oblečke, hlačke itd.

Kaj pa, če se začne trgati posteljina? Na nabavo nove ni misliti. Prej si je gospodinja, ki je le malo varčevala, lahko dala vsak mesec kaj na stran, ali pa si je nabavljala perilo na obroke in si tako obnavljala zalogo. — Če bo vojna še kaj dolgo trajala, bomo kmalu primorani, misliti tudi na obnovitev obleke. Ženske bomo že nekako izhajale; obleka, narejena iz solidnega predvojnega blaga, se da z majhnimi stroški popraviti, pomladiti. Tudi nabava nove ni tako hud izdelek. Vse drugače pa je z moško garderobo. Nabave nove moške obleke stane vsaj polovico plače — v mnogih primerih tudi celo. Ali ne bi bilo bolje, da bi bilo uradništvo uniformirano? Koliko prihranilo železničarji in poštarji na obleki, ko so v uniformi! V Rusiji in Nemčiji je tudi večina žensk po poklicih uniformiranih. S tem so tudi nekake vse izenačene in ženski ničemurnosti bi bil zabiti žebelj, poleg drugih dobrih posledic tega ukrepa.

Bo fantek — bo punčka?

Nekaj znanstvenih ugotovitev o tem, kakšen bo novorojenček

Dandanes se v svetu mnogo razpravlja o vprašanju rase čistosti, pa ni čuda, da je zanimanje za probleme o dednosti na dnevnem redu. Prav tu pa naletimo na panogo, v kateri se uganja največ šarlatanstva in v kateri imata največje besedo predsodek in laž. Človek, ki ima otroke, se večkrat ustavi ob misli, kako je prišel do tega, kar je, koliko tega je sprejel od staršev in koliko je ustvaril sam, prav tako težko pa je tudi vprašanje, koliko bodo njegovi otroci dedovali dobrega in zla za njim. To so vprašanja, s katerimi se ukvarja cela vrsta specialnih ved, a težko jim je najti zanesljivega odgovora.

Kadar so žene pred porodom, si očetje po navadi želijo sina. Nekateri gredo v tej stvari tako daleč, da ženam kar hudo zamarijo, če jih nazadnje presenetijo s punčko. Raziskave pa so dognale, da se spol otroka določa že pri spočetju in da zmeraj zavisi od očeta. Ploč, ki je določen, da se iz njega razvije deček, se v nobenem primeru ne more razviti v deklico ali narobe. Po navadi mislijo ljudje, da se zato rodi več dečkov kakor deklic, ker so dečki močnejši in lažje prenašajo proces rojstva. V resnici pa je ravno narobe — dečki so mnogo slabši od deklic. Znanstvene raziskave so izpričale, da se zato rodi več dečkov, ker se jih več spočne. Narava sama skrbi, da je število mož enaka številu žena in jih zato ustvarja v večjem številu. V otroški dobi umre mnogo več dečkov kakor deklic, pa je treba na ta način zagotoviti rezervo, da človeški rod ne izumre. Čim sposobnejša je žena, da postane mati, tem več upanja ima, da bo rodila dete moškega spola, vendar v tem pogledu ni ničesar mogoče ugotavljati naprej. Umrljivost moških zarodkov je skoraj za 50 odstotkov večja od umrljivosti ženskih. Čim bolj zdrava je mati, tem več upanja ima torej, da bo rodila sina.

Barva oči spada med najizrazitejše poteze obraza. Z redkimi izjemami lahko vsak oče ali mati v naprej določi barvo oči svojega otroka. Opazujte samo barvo svojih in barvo oči svojega zakonskega druga, oči svojih in njegovih staršev pa še barvo oči svojih otrok, ki jih že ima. Če ima žena temne ali rdeče oči in če ima vse njeno sorodstvo temne oči, tedaj bo otrok

gotovo imel oči prav take barve, brez ozira na barvo očetovih oči. Če imata mož in žena temne oči in če so v očetovi rodbini člani svetlih oči, bodo oči njunega očeta verjetno sive. Če ima žena sive ali zelene oči, njen mož pa sive, zelene ali modre, bo njun otrok imel modre, sive ali zelene oči. Če imata oba roditelja modre oči, bo njuno dete prav tako imelo modre ali morda malo svetlejšje nianse. Če ima eden izmed staršev široke oči bo verjetno tudi otrok imel široke. Če je eden izmed roditeljev škilav, ni verjetno, da bo tudi otrok škilav, razen če je tudi v rodbini njegovega zakonskega druga kaj škilavih ljudi. Če ima eden izmed roditeljev dolge trepalnice, jih verjetno tudi otrok podeduje.

Če ima eden izmed roditeljev temne — črne ali kostanjeve — lase in če imajo vsi člani njegove rodbine prav tako temne, bo tudi otrok skoraj gotovo imel temne, brez ozira, kakšne barve so lasje drugega roditelja. Če se mož ali žena temnih las poroči z ženo ali možem enake barve las, bodo tudi otroci imeli temne lase, čeprav so v njunih rodbinah tudi člani z lasmi svetlejšje barve. Če se rdečelasec poroči z rdečelasko, bodo njuni otroci imeli skoraj gotovo rdeče lase. Če se rdečelaska poroči s plavalasem, ima lahko njun otrok rdeče, svetlokostanjeve ali pa plave lase — zgledi so za vse tri barve enaki. Če ima eden izmed roditeljev rdeče lase, drugi pa temne, a je v njegovi rodbini tudi kaj plavalascev, ima otrok lahko temne, rdečkasto-kostanjeve ali rdeče lase. Če ima eden izmed staršev temno-plave, drugi pa svetlo-plave lase bodo otroci verjetno svetloplavi; lahko pa se kaj pripeti, da dobi otrok rdeče lase, če je v rodbini enega izmed roditeljev kaj rdečelasec. Če imata oba roditelja svetlo-plave lase, bodo tudi otroci plavalasci, vendar utednejo biti njihovi lasje malo temnejši. Če imate kodrate lase in če je tudi v vaši rodbini kaj kodrolascev, bodo tudi vaši otroci imeli lepe kodrate glaviče, brez ozira na to, kakšni so lasje vašega zakonskega druga. Če ima eden izmed roditeljev in tudi člani njegove rodbine valovite lase, bodo prav tako tudi njegovi otroci imeli valovite lase.

Na vprašanje, komu bo dete podobno,

se ne da odgovoriti v nekaj besedah. So pa nekatera pravila, za posamezne poteze v obrazu, kakor so pravila za barvo las. Če imata oba roditelja isti tip nosa, bo imel tudi otrok, ko doraste, enak nos. Če ima eden izmed staršev širok, dolg, ali kako drugače neobičajen nos, drugi pa nos navadnejše oblike, bo otrok podedoval tistega, ki je manj navaden. Če se je v vaši rodbini v toku nekaj generacij pojavil poseben tip nosu, bo s 50 odstotki verjetnosti tudi vaš otrok imel tak nos. Če ima eden izmed staršev velika ušesa, bodo ušesa otroka, ko doraste, skoraj gotovo enaka. Isto velja za debele ustnice. Če sta oba roditelja visoka, bodo tudi njuni otroci visoki. Če pa je eden izmed roditeljev visok, drugi pa majhen, bo otrok sigurno majhne rasti. — Če imata mož in žena plave ravne lase in modre oči, bodo njuni otroci prav taki. Če imata mož in žena temne valovite lase in temne oči, bodo njuni otroci predstavljeni enega izmed petih različnih tipov od plavih las in oči do modrih oči in temnih ravnih las. Če je mož lep in če je tudi žena lepa, še ne smeta z gotovostjo računati, da bo njun otrok lep. Če ima oče rne kodrate lase, velike temne oči, lepo brado in usta, mati pa plave valovite lase, plave oči, dolge trepalnice in lepa usta, lahko ima njun otrok ravne kostanjeve lase brez sijaja, majhne, zelene neprijetne oči ter preveč razvite čeljusti in zobe. Tako se lahko pripeti, da starši otrokom dajo tiste poteze, ki jih sami nimajo.

Če hočete spoznati, kakšen bo vaš otrok morate pozorno preštudirati svojo in rodbino svojega zakonskega druga v pogledu barve las in oči ter drugih značilnih potez. Poteze, ki so v vaši rodbini dominantne, zmagajo v otrocih. V barvi oči temne zmerom premagajo svetle. Modre oči se najbolj poredko dedujejo, ker modro barvo v očeh vse druge prekos. Modre oči so takorekč brezbarvne. Gornja površina zenice sploh ne vsebuje modre barve. Modrina oči je prav za prav optična iluzija kakor sinjina neba. To je samo posledica lomljenja svetlobe v drugih delih oesa. Zato imajo novorojenčki modre oči. — Vsako človeško bitje začne svoje življenje kot celica, ki vsebuje 48 neizmerno majhnih delcev, takozvanih hromozomov. Oče in mati dasta otroku vsak po 24 hromozomov. To je vse, kar dalejo starši detetu na prvo pot. Vse drugo zavisi od njega in njegovega okolja.

Zakaj otroci nočejo jesti?

Mislil namreč zdrave otroke. Pri bolnih je stvar druga, tam je pač treba potrpeti in se posvetovati z zdravnikom.

Otroci so dobre volje, videti so zdravi, kakor hitro pa sede za mizo, se začno kuhati. »Tega ne bom, je čebula notri«, vsaj očka tudi ne je« itd. Otrokom je dostikrat všeč, če jih prosimo, naj jedo, da dobe še malo več sladkorja na močnatno jed, vedo, da je v shrambi maslo, med, marmelada. Otroci so neverjetno dobri diplomati, vsako priložnost znajo zase izkoristiti in se jim zdi strašno dobro, ko vidijo, kako jih prosijo mamica, naj vendar pojedjo svoj del. Največkrat je tako tam, kjer imajo samo enega otroka ali, kjer otrok prej je kakor ostali. Najboljše zdravlilo pri takih muhah je, da otrok ne dobi izven glavnih obrokov ničesar, posebno ne sladkarij, ter da mamica ne pripoveduje o njem v njegovi navzočnosti teti ali drugim o njegovih muhah, ker se potem otrok čuti še bolj vznemirjen.

Vladimir Karmel:

Maši oglaš

Zasluzka išče človek srednjih let, ki so mu prvotni nauki dali in s pravo vero malho nabasali, ko so odpravili ga v beli svet.

Pobožno pesmico vam gre zapet, po naročilu ljubi in sovrži, v resnici je doma ko v laži, trgovce spreten, učenič, estet.

Ne čakajte, s kupijo pohlitte še preden bo ta roba razprodana, da se poceni dobro oskrbite.

Poslednja prilika je zdajle dana, da se na tak račun obogatite, prej ko grmada smrti bo zažgana.

Gaberšček Milan

Hiša ob cesti

Vrhu nizke vzpetine, preko katere se preliva gozdno grčevje v ravnico ob reki, kraljuje s pokopališčem obdana farna cerkev sv. Frančiška Ksaverija, nekdanja znana in čislana božja pot. Prostrano župnišče, solsko psolopie in mrtvašnica zavzemajo še preostali del vzpetine. Ostala vas se je, ko da bi se hotela umakniti tej družini, razpetegnila ob cestnem klancu in zajela medse podružnično cerkev. Tudi ob cesti je življenje, tu je pravi življenjski prostor vaščanov in šele smrt jih loči od ceste in jih preseli na vzpetino k cerkvi, od koder le prisluškujejo ritmu življenja, ki se pretaka po cesti mimo hišnih vrat.

Nekoliko od vasi odmaknjena stoji ob glavni cesti rjavkasta enonadstropna hiša. Človeku se zdi, da je bila nekoč tudi ta hiša sredi vasi ob podružnični cerkvi enaka med enakimi kakor še danes stoji tam. Dolgo mora biti že tega, kar je obšlo neko čudno hrepenenje, ki se mu ni mogla upreti. Pričela je rasti v dolžino in višino, nato pa se je nenadoma zavzela svoje vlačice in moči. Dvignila se je, se sko-

Fotoamater

Dostavne leče spreminjajo goriščno objektivna na naših kameri popolnoma, zato bi bila ustanovitev ostrine po metriki skali ali pa s pomočjo normalnega daljnogleda na kameri popolnoma zgrešena. Na to moramo paziti posebno pri kamerah, ki nimajo medlične naprave, in to je večina filmskih kamer, zlasti kamer malega formata z majhnim iztegom ali brez iztega, na katerih nam le pozitivne dostavne leče omogočajo snemanje bližnjih predmetov. Za te kamere dobavljajo tovarne večinoma že same dostavne leče z razpredelnici, iz katerih je razvidno, na kakšno daljavo se moramo predmetu s kamero in določeno dostavno lečo približati, če naj bo posnetek oster. V primeru, da nam te številke niso na razpolago, ne pomagajo drugo nego da odpremo zadnjo steno kamere, namestimo v slikovno ravnino motno steklo (z motno stranjo proti objektivu) in da določimo z opazovanjem za vsako dostavno lečo ustrezajočo predmetno razdaljo. Pri tem pa moramo vedeti, da se predmetne razdalje za vsako dostavno lečo posebej spreminjajo v skladu z iztegom kamere oziroma v skladu z metrom na skali razdalj, na katerega smo ustanovili. Z isto dostavno lečo se moramo približati predmetu na drugačne razdalje, če ustanovimo na pr. na 1 m ali pa na neskončnost. Na ta način si lahko sestavimo po sliki na medlici celo razpredelnico razdalj za posamezno dostavno lečo.

Pri snemanju z dostavnimi lečami na bližino nam paralaksa lahko pokvari marsikatero sliko. Iskalo nam pokaže pač čisto drugačen izrez, nego ga ima posnetek v slikovnem polju. Samo enooko zrcalne kamere in kamere na medlico nam ugodijo ne glede na dostavno lečo in bližino predmeta v istem izrezu, v kakršnem jih kaže zrcalna naprava ali pa medlica. Pri vseh drugih kamerah si moramo pomagati na ta ali oni način, da ne bo kakšnih bridkih presenečenj. Obenem z ustreznostjo predmetno razdaljo za vsako dostavno lečo in izteg posebej ugotovimo z medlico po metodi, ki jo navajamo zgoraj, lahko tudi paralaksno razliko med sliko v iskalo in sliko na medlici ter si jo zapomnimo. Drug način, ki pa velja le za snemanje negibnih predmetov, je tisti, o katerem smo v naši rubriki svojčasno že obširneje pisali, in sicer da natakemo na objektiv briljantno ali podobno iskalo in viziramo v njem predmet iz razdalje, ki jo zahteva uporabljena dostavna leča.

Začetniški tečaj Fotokluba Ljubljane:

V sredo in četrtek zvečer predavanja.

»Savremena Fotografija«, izdajatelj Fotoklub Zagreb, letna naročnina din 75, polletna din 40. Iz vsebine 3. letošnje številke: August Frajtčič »Njegova Ekskluzivna Recepti!«, Janko Branc »Obseve«, Georgij Skrygin »U kazališču«, inž. Ernest Singer »Megla« (v bolgarščini), Voja Marinković »Dečije igračke kao modeli«, dalje »Fotografija u bojama. Filtri«, »Za početnike. Šest listova majstora« (dr. Otto Croy), »Savremena kinematografija. Nešto o gradnji kino-aparata«, in različen drobiž. Med osmimi lepimi reprodukcijami na umetniškem papirju je objavljena znana Brandčeva slika »Nosač«.

»Die Galerie«, iz vsebine 3. številke: Dr. Alfred Grabner »Ljudje v bližini in daleč« — prispevek k vprašanju perspektive, Ferdinand Barany »Fotografsko podajanje fizikalnih pojmov«, vprašanja in odgovori iz fotografskega področja, drobiž in pred vsem 16 celostanskih reprodukcij po posnetkih znanih mojstrov umetniške fotografije s tehničnimi in estetsko kritičnimi podatki. Celoletna naročnina na to reprezentativno revijo mednarodne umetniške fotografije znaša 12 mark s 25-odstotnim popustom za naročnike zunaj Nemčije.

VRNIL MU JE

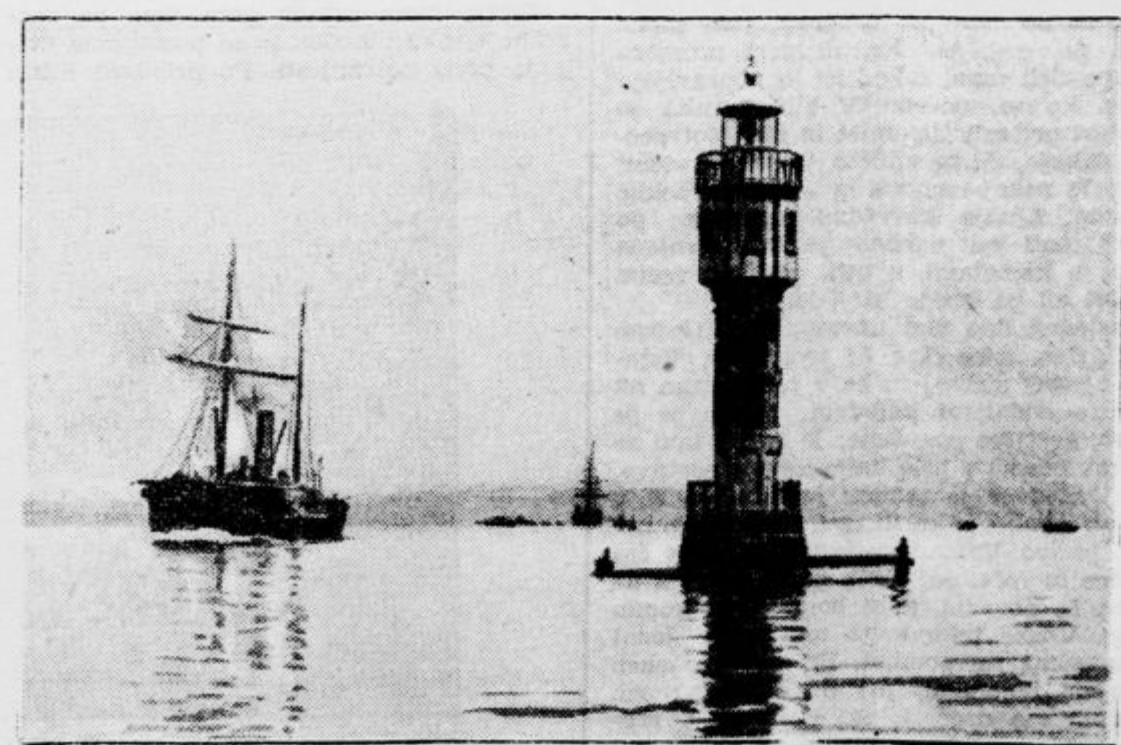
Ko je postal Halhim bukarštanski veliki rabin, je ta dogodek zbudil veliko ogorčenje v vrstah njegovih nasprotnikov. Nekomu se ni zdelo nič bolj duhovitega, kakor da je po pošti poslal velikemu rabinu sliko prašiča.

Halhim mu je pošto odgovoril in mu hkrati poslal svojo sliko.

Lepega dne sta se oba moža srečala. Njegov nasprotnik je bil nekoliko v zadregi, potlej pa je rabina vprašal:

»Kaj je pomenila slika, ki si mi jo poslal?«

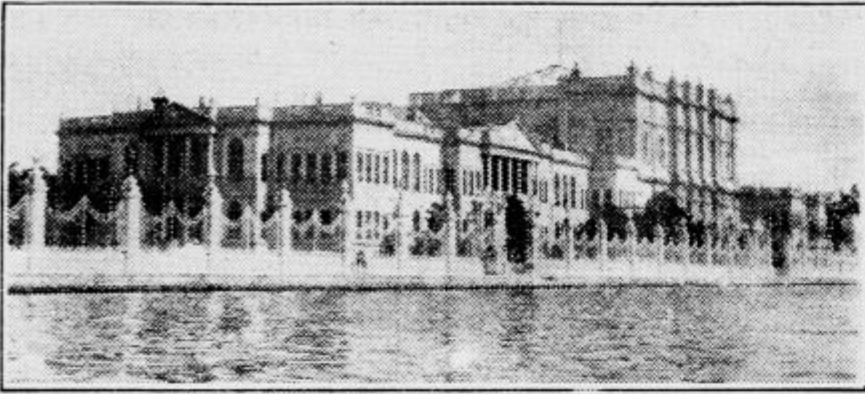
»Mislim sem,« je prostodušno odgovoril rabin, »da si mi ob mojemu imenovanju za rabina poslal svojo fotografijo. Da bi mi ne očital nevjednosti, sem ti tudi jaz poslal svojo sliko.«

Svetilnik pred Suezom

Vozel ob Dardanelah

S pojavom nemških čet na grški in turški meji dobiva sodobna vojna že izrazito medkontinentalni značaj

Bivši dvorec Kemala-paše ob Bosporu

Zasedba Besarabije in severne Bukovine po ruskih četah je sprožila ono veliko diplomatsko akcijo Nemčije, spočetka v Podunavju, potem pa na skrajnem Balkanu, ki smo ji zdaj priča in ki je v vikoraknem nemških čet v Bolgarijo dobila izrazito vojaško, protibritansko obeležje. Če s tiho, a zato skrbno zasedbo Rumunije po Nemcih svetu še ni bilo popolnoma jasno, kaj se prav za prav skriva za tem, pa je to naenkrat postalo očito z bolgarskim pristopom k trojezi. Nemški načrti, da Anglijo zagradi baš na Bližnjem vzhodu, kjer ima le-ta močne in sigurne pozicije, so s tem postali prozorni.

Ostrina sedanega svetovnega razpleta vojnih dogodkov se je tedaj nekako po naravnem razvojnem procesu usodno premaknila na ozemlje, ki tvori najnaravnejši prehod v Prednjo Azijo. Pristop Bolgarije k trojnemu paktu 1. marca, ki je ob nemški navzočnosti na vzhodnem robu Balkana ustvaril povsem novo politično in vojaško situacijo v širokem prostoru od Donave do Nila, ni bil namreč za razliko od turško-grške deklaracije z dne 16. februarja, najmanj pa z angleško-turško-ruskega stališča, konstruktivni akt. Nemčija se je namreč s tem na daljavo nekaj 10 km približala Egejskemu morju in jo tudi od Carigrada in Dardanel ne loči več kot 140 km.

Res so Nemci s svojim nastopom v Bolgariji svet tako rekoč čez noč postavili pred izvršeno dejstvo, toda že sama njih navzočnost onkraj Donave, v Rumuniji, je motila realizacijo angleških načrtov v Mediteranu in dala razvoju na tem področju svojo noto s tem, da ga je na severno-afriškem bojišču, kolikor je šel v škodo italijanskemu prestižu, zaustavila, tu na severu, pa pospešila. Sredi februarja je moral general Wawel zaustaviti svojo sijajno začetno in mojstrsko izvedeno ofenzivo proti Tripolisu, kar se gotovo ne bi bilo zgodilo, da ne bi bile došle iz Rumunije vesti o velikopoteznih nemških pripravah proti jugu.

General Wawel

tilo Mariji iz hiše ob cesti, da je nenadoma ostala brez novega še neobrabljenega življenja.

Zgodilo se je nekoč (in to je prav za prav začetek in konec zgodbe), da je nekoga študenta zanesla pot mimo hiše ob cesti. Pa saj ni nič posebnega takle študent. Pride in gre, saj je le popotnik in razen rezečih psov se naloždo zmenji zanj. Hodi in živi svoje popolno življenje s tihim upanjem v srcu, da bo nekoč srečal dekle, ki se bo tega njegovega življenja razveselilo, odložilo svoje, zaživelo njegovo in ga spremljalo na poti.

Na klopi pred hišo je sedelo mlado dekle in čitalo. Ustavil se je študent in prisedel. Beseda je dala besedo, izvedel je, da ji je Marija ime, in kmalu sta bila prijatelja. Govorila sta o vsem mogočem, celo o Hamletu in Ofeliji je bil pogovor. Toda študent je bil popotnik in kmalu se je dvignil na pot.

— Stoj, prijatelj, mu je rekla Marija, spremljala te bom, in dvojce bo čas hitreje potekal in močnejše bova občutila lepoto. — Nu, prav, ki je odvrnil, samo preobleci se. V tem mestnem življenju, kakor ga živiš ti, ni nič kaj dobro potovati. Vsak prašek, vsaka kaplja znoja, ki se poredi s čela, se pozna na njem. Ne smeš sedeti na občestni kamen, zemlja ti je pretrdo ležišče in senene kopice bi ti smrdelo. Preveč je zlikano to mestno življenje, tisoč predhodkov visi na njem ko klopi na psu. Nu, daj, preobleci se, počakal te bom.

In Marija je skočila v svojo sobo, odpirala predalčke svojih življenj, a popotnega krila ni bilo več v njih. Študent pa je čakal in se veselil družice. Minile so ure, dnevi, tedni, a Marija se ni našla popotnega krila. Študent je odšel. Ko je zaslislala, da se koraki oddaljujejo, je stekla na cesto in ga poklicala po imenu. Ozrl se je, a je ni več spoznal. Pred hišo je stala Marija, oblečena v običajno mestno obleko. Študent je korakal dalje po beli cesti. Marija je stekla za njim. Ohlapno krilo ji je oviralo korak, prah ji je legal na kostanjeve lase in se ji lepil počel. Ni ga dohitela. Vrnila se je v hišo ob cesti, zaklenila se je v svojo sobico z modrim pohištvom in bridko zajokala. Življenja ni bilo več.

Naravno je, da je tako pomembna nemška akcija izzvala živo reakcijo daleč naokrog Bolgarije in ni ostala brez odmeva niti v dalnji Mezopotamiji. Seveda ni rečeno s tem, da so ta nemški sunek povsod

Vhod v Sueški prekop

enako čutili. Turčija je od vseh prizadetih pač najbolj razumela, kaj pomeni za njo in njeno postopanje najnovejši razvoj, ki je privedel nemško oboroženo silo, že v njih neposredno zaledje, kajti s tem se je odločitev, pred katero je postavljena Turčija, močno približala, merjenje moči nemško-angleškega vojnega dinamizma pa je zaneslo pred sama carigradska vrata in Dardanele. Pred tiste Dardanele, ki so postavljene na tako odločilno mesto, da vladajo vsemu prometu Rusije z Mediteranom in preko Balkana z Malo Azijo. Ožine, ki dajejo geografski strukturi Turčije svoje obeležje, saj so v internem pogledu najboljši posrednik, pa karaktizirajo — v odnosu do zunanjega sveta — tudi turško politično linijo. Vseled svoje izredne važnosti na prelomu Evrope in Azije, pa tudi Sovjetske Zveze in Afrike (Suez!) predstavljajo za Turčijo po eni strani resda sijajen diplomatski adut, v vseh časih — slabih in dobrih; v izvestnem smislu pa tudi odgovorno breme, ker je Turčija baš zaradi njih že nekaj 100 let predmet posebnega »zanimanja«² zapadno-evropskih veleisl. Le-ta so vse do svetovne vojne skrbno pazile, da preko Turčije, kljub njenim zaporednim porazom v območju Črnege morja in proti Rusiji vzdržujejo ravnotežje v Mediteranu in varujejo svoj prestiž v Orijentu.

Ožine že zaradi svoje prevladujoče lege na sestopu iz Evrope v Azijo in na robu Črnege in Sredozemskega morja niso nikakor notranji turški problem, kljub temu, da vlada v njih turški režim. Vendar so v polnem obsegu večkrat izgovorne besede ključ za razumevanje današnjega stališča Turčije do mednarodnega razvoja zadnjih let. Na evropskem in še posebno mediteranskem zemljevidu pač ni geografskega pojma, okoli katerega bi se pletle tako raznolike kombinacije kakor okoli Bospora in Dardanel. Po politični problematiki se na funkcijo Sueškega prekopa še izdaleka ne navezuje tolika usodnost pomena, v čigavih rokah je, ker je predvsem geografski pojem, dočim so Dardanele v prvi vrsti politično vprašanje. Vse drugo kot ruski dostop v Mediteran je prav za prav postransko, saj je Sredozemsko morje neangležem zaprto morje. Ni treba še dodajati, da predstavljajo tudi za Anglijo kritično točko v njenem rivaliziranju z Rusijo tudi danes, po vojni je vprašanje njenega prestiža na morjih in v Orijentu. Mislimo, da ne pretiravamo, če zapišemo, da pomen Dardanel, ki za Anglijo predstavljajo pravi politični voz, ne zastaja niti za Singapurjem — dasi gre v tem primeru za indsko dediščino, vsaj dandanes ne, ko se nemške podmornice pripravljajo, da izplovejo iz Konstance in Varne v Egejsko morje, ločijo Grčijo od Turčije tudi na morju

Ibn Saud

in skupno z Italijo ogroze angleško plovbo po Mediteranu.

Z vikorakanjem nemških čet v Bolgarijo in z njih pojavom na zahodni obali Črnege morja ter na Marici je že povsem odprto stčpilo v ospredje vprašanje obeh prelivov, najsi se tudi napovedujejo dogodki druge. Saj je Solun ali vsaj Kavala že v najožjem turškem varnostnem pasu. Na prostoru med Strumo v Bolgariji in Sakariji v Turčiji dandanes pač ni ločenih problemov. Tu so varnostna vprašanja posameznih političnih sektorjev medsebojno sovisna in izprepletena. Zato je za Turčijo prav tako važen Solun ko Odrin. Nemški prodor po dolinah Strume in Meste bi namreč že fatalno ogrozil varnost cele evropske Turčije in bi bile Dardanele v tem primeru bolj prizadete ko Bospor s Carigradom. Pa tudi slednji bi prišel v direktno vojno sfero, ker bi z dostopom na Egej

prav za prav že padla fronta pri Odrinu in na Strandži. Turki bi se morali umakniti na Luleburgas, saj bi črte na Marici

Pramen luči v zatemnjenem mestu

Nedavno je bremensko sodišče imelo opravka z zanimivim procesom proti raztresenemu meščanu, ki je med protiletalskim alarmom pozabil okno zastreti

Sodobna vojna ne zahteva stroge discipline samo od vojakov na bojišču, temveč tudi od civilnega prebivalstva v zaledju, saj moderna vojna ne pozna fronte v tradicionalnem pomenu besede, temveč razširja svoje območje na vse ozemlje, ki ga je vojna vihra zajela. Eno najbolj učinkovitih orožij je danes bombardiranje velikih nasebin, in čeprav so bombe iz sovražnih letal v prvi vrsti namenjene uničevanju velikih, za nemoteno delovanje vojske življenjsko potrebnih objektov, je vendar civilno prebivalstvo pri takih napadih zmerom vsaj postranski cilj, ker predstavlja zlasti važen činitelj v organizaciji obrambe.

Sodišče v Bremenu je imelo nedavno opravka z zanimivim primerom, ki ga je sprožil neki meščan, ko je za časa letalskega alarma pozabil zatemniti eno izmed sob svojega stanovanja. Oster snop luči, ki je v gosti temi deloval naravnost izvalno, je padal naravnost na sosedovo hišo. Sosed se je upravičeno razburil, a ker ni imel nobene druge poti, da bi površnega, pozabljivega sosesčana opozoril na njegov greh, je v jezi pograbil nekaj polen in jih treščil v razsvetljeno okno v namenu, da razbije luč. Ko so zažvenke-

ne mogli uspešno braniti. Na ta način bi se boji sicer hitro zanesli v bližino Marmarskega morja, toda s tem ne bi padla niti prva odločitev. Obe ožini namreč ne predstavljata v svoji smeri sever—jug prometnega osišča, vsaj dandanes ne, ko so Turki kolikor toliko že izgradili svojo železniško mrežo v Anatoliji. To osišče leži namreč v smeri zapad—vzhod, tako da gre en krak iz Carigrada preko Erzeruma na Kavkaz in v Perzijo, drugi preko Dijabekra v Mezopotamijo in tretji iz Smirne preko Konije v Sirijo.

Predvojna psihoza je po znanih dogodkih zavzela tolikšne dimenzije, da se ob tej priliki že spet pogreva vprašanje usode in še bolj vloge Sirije pri eventualni razširitvi krize na Bližnji vzhod. Seveda se to vprašanje danes resno ne postavlja, ker ne more biti rešeno drugače ko v smislu velike arabske ideje, torej v popolni soglasnosti najodličnejših reprezentantov arabskega sveta, predvsem Ibna Sauda. Vse uganjanje okoli Sirije in tranzitnih možnosti v njenem teritorialnem okviru pa je vendar simptomatično in zgovorno kaže, kakšen pravec je zavzela reakcija na nemški nastop v Bolgariji. Kajti z datumom bolgarskega pristopa k trojezi je pljusnil nov val predstojećih dogodkov daleč preko okvira tesne Evrope in stvarno že zajel Bližnji vzhod. — Nemško-angleško obračunavanje je s tem stopilo tudi na tem področju v eno odločilnih faz, razvoj pa je priklopel na kritično ostrino, saj se tu odpirajo nedogledne možnosti kompliciranja. Vojna furija se je namreč že približala povsem novim področjem in dobiva medkontinentalni značaj. V bistvu ne gre za nič manj ko za orjaški trikot med Bosporjem, Sueškim prekopom in Perzijskim zalivom. To je znani sektor štirih morij. Tu se stikajo trije kontinenti. . . V tem obsegu je treba razumeti novo nastalo razmestitev nemškega vojaškega stroja.

Kakšna pa je angleška situacijska slika? Ali bodo lahko držali grško fronto? V severni Grčiji gotovo ne, pač pa se bodo utaborili v srednji in zlasti v Anatoliji, kjer se jim nudijo vse možnosti učinkovite obrambe. Upoštevati pa moramo tu še neizrabljene faktorje, ki jih Anglija še ni začela resno jemati v poštev. To so sile severne Arabije: Palestine, Transjordanije in Iraka, ki bi se v kritičnem momentu mobilizirale. Na to postavko lahko Anglija v svojih računih mnogo da. Vsekakor se tu nakazujejo možnosti usodnega razpleta, toliko bolj, ker se boji že zanašajo v južnorusko zaledje.

M. O.

Kako narodi pišejo besedo bog

Zanimivo je, da pišejo razni narodi božje ime v glavnem samo s štirimi črkami, samo v slovanskih jezikih se piše le s tremi. Piše se pa v: judovski Jhvh (Jehovah), latinski Deus, francoski Dieu, asirski Adat, holandski Godt, nemški Gott, danski Godh, švedski Goth, perzijski Soru, turški Alla, indijski Ra-

ma, sanskritni Deva, španščini Dios, skandinavski Odin, grščini Teos, milotoški grščini Zeus, irinski Thor, arabski Amir, egiptovskemu jeziku Amon, inšini (Inkas) Papa, kanadščini Aton, portugalski Deus, sirščini Illu, armenski Elah, japonski Kami, hindostanski Ilah, kaldejski Nebbo, feničanski Baal.

Med libijskimi sejmarji in trogloditi

Še dvojce potopisnih drobtin izpod peresa naše sotrudnice, ki je pred letom dni obiskala Tripolis

Včasih je bil semenj v Tripolisu, Italijani pa so ga premestili v 7 km oddaljeno vas Suk el Džumna. Živahno vrvenje nudi zelo pestro sliko. Na velikem trgu čepo domačini v belih burnusih in vsak ima krog sebe nastavljen svojo robo: semena, staro železje, obleke, posode, vrvi, mlada drevesca. Nič ne ponuja, nič ne vpije, nič se ne meni za drugega, tudi mene nihče ne pogleda. Na drugem prostoru čepo na tleh razni rokodelci in popravilajo čevlje, kolesa, posode. V bližnji mlini so nekateri prinesli žito mlet in zdaj potrpežljivo čakajo, da bo zmlet. Žensk je videti malo; le nekaj zamork in arabskih deklic zapazim. Ljudje še vedno prihajajo; po glavni cesti od vzhoda je kar strnjena vrsta; s kamelami, z osli, peš; po večini so boski ali pa imajo sandale.

Naslednji dan sem namenjena v Gajran in Tigrino, kjer žive še trogloditi. Vstanem zgodaj jutraj in se v temi hitim na pol ure oddaljeni kolodvor. Mesto je še mrtvo, svetilke pogašene; le tu pa tam se iz teme izlušči v belo haljo zavita postava. Tudi kolodvor je temen; spredaj so si v gruclah Arabci zakurili ogenj in pečejo nekako pecivo. Vratar me takoj spremi v čakalnico in reče, naj malo počakam, češ da mi bo že povedal, kdaj bom lahko kupila karto. Vsake tri minute me pride gledat in nazadnje mi pomiga. Pri enem okencu kupujejo domačini, pri drugem Evroplci. Uradnik me opozori, naj vzamem I. razred; v II. razredu se vozi po večini ve-

jaki in kakšni kolonisti, v III., kjer ni klopi, pa domačini. Vagoni so majhni in ob oknih je polno puščavskega prahu. Vozimo se stalno skozi pustinjo naravnost proti jugu. V nekaterih predelih vidim spet kolonizatorske hiše, vstopajo otroci, peljejo se v bližnje središče v sivo.

Libija nima pravih gor, ima pa razsežne visoke planote, ki se postopoma dvigajo proti notranjosti. Po približno štirih

urah smo na kraju železnice, dalje ne gre. Zdaj prestopimo v dva avtobusa, eden je za potnike I. in II. razreda, drugi, tovorni, za Arabce; ti posedajo vanj, da je videti le belo ovite glave. V približno tri četrt ure se po serpentinah pripeljemo v Gajran, ki leži okrog 700 m visoko. V hotelu vprašam za pot v Tigrino in sli je varno, da sama hodim tod. Ker mi povedo, da je popolnoma varno in da pot; ne morem zgrošiti se odpravim.

Pot diži večinoma po samem; razgleda ni, ker so tla hribovita. Pred mano gre Arabec s kamelo, a kmalu i gine po stezi v stran; včasih se nenadoma pojavi od kod bela p-stava, pa spet izgine. Čez nekaj časa postane svet rodovit; tu rastejo velikanke stare oljke; pa tudi novih nasadov je mnogo. Grof Balbo je baš v vsej Libiji zasadil pet milijonov oljk. Kmalu se prikažejo kolonizatorske hiše in okrog njih nasadi tobaka, ki je znan kot zelo dober.

Čez eno uro sem v Tigrini. Italijanskega fantka vprašam, kje prebivajo trogloditi. Pokaže mi gol hrib v bližini. Čudno se mi zdi, a ker le sili, naj grem, se odpravim. Hrib je prav navaden, porasel z nizko, suho travo; vse polno steza drži na vse strani, a človeka nikjer nobenega. Stopam počasi dalje nenadoma pa me obklopi truma žena in otrok; vsi silijo vame in kriče. Nazadnje vendar razumem, da hočejo karamel in kar ne gre jim v glavo, da jih nimam. K sreči se prikaže neki dorasel fant, ki govori malo več italijanshine, in tako se pogodimo, da mi bodo naprej pokazali svoje bivališče, nato pa pojdemo k trgovcu, da jim bom kupila karamel.

Gremo naprej in pridemo do kakih šest metrov globoke luknje, v premeru pa ima kakih osem metrov. Spodaj se prikaže idila: na sredi stoji vodnjak, pri kraju je privezana mula. V stenah opazim večje luknje, to so vrata, ki drže v bivališča. Fant mi pravi, da gremo zdaj tako dvorišče gledat še od blizu. Vojdlo me naprej, pa v zemljo izdolbenih stopnicah, da pridemo v nekaj mračen podzemeljski rov, a kaj hitro smo na dvorišču, ki sem ga videla prej od zgoraj. Stopim v sobo in gošpodinja me lepo pozdravi; z ležišča se dvigne gosposdar in tudi pozdravi. V teh podzemeljskih brlogih torej prebivajo Jude, ki so baš pred 800 leti pribražali iz Jeruzalema. Takšni so kakor Jude na svetopisemskih slikah. Obraze imajo nepokrite in močje nosijo dolge, črne brade. Ta dan je bil ravno njihov praznik, zato niso delali; sicer pa se bavijo s poljedelstvom in živinorejo, žene pa izdelujejo vobra de'a.

Vrnem se v Gajran; po kosilu si ogledam kraj. Tudi tu imajo nekatera bivališča na pol v zemlji. Tako, pravi, so poleti najbolj varni pred hudo vročino, pozimi pa pred ostrim mrazom. V Tripolisu se vrnem že v trdi noči. — Naslednji dan ob trinajstih se moram od Afrike posloviti. J. T.

Vesela pravljica

Je nekoč na svetu živel mlado vesel, kovač Obroč. Pel in žvižgal je vse dneve, včasih tudi pozno v noč.

Pred kovačnico so prišle mlade, lepe vile tri, in kovač se vprašale, kaj si najbolj zaželi.

Pa kovač je bil v zadregi... Mnogo je želja imel. Glavo v roko je naslonil, rad najboljšo bi zadel.

»Pač želim si nakovaljo, vile drage, za spomin: ko udaril bom s kladivom, vsaka iskra — zlat cekin.

Druga želja ta bi bila: mlado dekle za ženo... In za meč tu ob potoku: vino gnoj naj kolo.

Vile so mu izpolnile srčne želje vroče tri. Mošnjo polnil, dekle ljubil in popival vse noči.

Ko se je kovač postal, vrata je odprla smrt: »Sem po tebe zdaj poslana, rajski vrt ti je odprt.«

»Vse prezgodaj, bela žena! Vino goni še koló, ko se potok bo posušil, Rad s teboj bom šel v nebo.

Daj, natoči si majolko in se malo odpoji! Dolgo pot imaš za sabo, vince dalo bo močje.

Hitro je odšla z majolko — pot zgrešila je nazaj. A kovač je dalje užival ob potoku zemski raj.

Mara J. Tavčarjeva.

V Libijskih puščavi

Dober start v mednarodno sezono

Tri srečanja z Madžari

Pred 20.000 gledalci je včeraj v Beogradu naše prvo moštvo doseglo remis Mladina je zmagala s 3:1, druga garnitura pa izgubila z 0:2

Beograd, 23. marca.

Beograd je danes bil popolnoma v znamenju velikih sportnih dogodkov, dveh važnih mednarodnih tekem, in sicer podmladka Madžarske in Jugoslavije ter A moštve obeh držav.

Razen zunanjepolitičnih vprašanj, ki pretresajo danes ves svet in o katerih

prav v zadnjih dneh Beograščani razpravljajo s svojim južnjaškim temperamentom, sta bila glavni predmet razgovorov današnji dve tekmi, zlasti glavna, ki naj bi pokazala, ali smo zrela, da nas lahko štejejo med najboljše v Srednji Evropi. Pa tudi za tekmo naših najmlajših je vladalo veliko zanimanje, saj se je vedelo, da bosta podmladka pokazala lepo igro.

Jugoslavija jun. : Madžarska jun. 3:1 (1:0)

Dva gola za Jugoslavijo — delo izvrstnega Ljubljancana Smoleta

Ze po 13. se je pričel stadion BSK polniti in kmalu je bilo navzočih nad 15.000 gledalcev. Nekaj minut pred trideset na 14. sta prišla na teren oba podmladka. Po odigranju madžarske in jugoslovenske himne se je pričela tekma. Jugoslavija je nastopila v naslednji postavi: Petrić, Kokeza, Djukić, Krstić, Čajkovski, Luštica, Smole, Peštaj, Mitić, Čajić, Strugar.

Madžari so začeli z zelo živahnim igro, vendar je bilo kmalu opaziti nekoliko premoči Jugoslavije. Madžari so tehnično nekoliko boljši, toda poteze domačih proti nasprotnikovemu голу so bile odločnejše in bolj smiselne. V 12. min. odda Gajić Peštaju, ki iz daljave 30 m s krasnim strelom, ki bi delal čast vsakemu staremu igralcu, doseže

Vodstvo za Jugoslavijo

Naši igrajo zelo hladnokrvno, toda Madžari ostro pritiskajo. Naša obramba se odlikuje, zlasti branilec Kokeza in vratar Petrić. V 38. min. je neki madžarski igralec hote udaril našega odličnega krilca Čajkovskega v koleno, da so ga morali odnesti z igrišča, kar je izzvalo velik nemir, vendar se je Čajkovski vrnil že po 5 minutah. Madžari imajo nekaj sijajnih prilik, a jih ne izrabijo. Pošteno rečeno, naši so imeli pri tem precej sreče. Prvi polčas se je končal z našo zmago, toda Madžari so zlasti v zadnjih 20 min. igrali zelo dobro in bi morda bolj ustrezal neodločen rezultat.

V drugem polčasu je v 17. min. Peštaj ostro streljal, vratar Madžarov odbije. Prišebni Smole prihitel in sigurno pošlje v gol.

Ze eno minuto kasneje Madžarska zni-

ža po srednjem napadalcu. V 31. min. izvede naš napad krasno kombinacijo proti nasprotnikovemu голу, ki se začne pri Smoletu, toda levo krilo pošlje žogo v out. Takoj nato Smole krasno centrira iz skoro nemogoče situacije in žanje velik aplavz. V 42. min. Luštica strelja v drog, žoga se odbije, toda inteligentni Smole je zopet na mestu in že je 3:1. Med občinstvom vlad silno navdušenje. (Ob tej priliki smo izvedeli od našega sportnega kolege Kustudića od »Pravde«, da je prav za prav Slovenec, ker je bila njegova mati Slovenka in se je pisala Korošec. Kustudić je bil pri tem голу tako navdušen, da je prvič priznal, da je Slovenec.)

Tekma je bila živahna in s sportnega vidika prav zanimiva. Zmaga Jugoslavije je popolnoma zaslužena. Najboljši v našem moštvo so bili vratar Petrić, Čajkovski, Krstić in Peštaj, ki razpolaga z lepim in ostrim strelom, nima pa smisla za skupno igro. Postavitve Mitića za srednjega napadalca je bila zgrešena. S Smoletom so bili vsi prav zadovoljni. V začetku je imel precej treme in ni prišel do izraza, morda tudi zato, ker ga niso preveč zaposlili. V drugem polčasu pa je bil izvrsten. Smole je inteligentno in izredno prisenben igralec, ki dojemata hitro in lepo pregleda situacijo. Njegovi centri iz težkih situacij so bili zelo lepi. Njegov debut v državni reprezentanci mu je prinesel oceno prav dobro. Tudi gola nista bila slučajna, temveč plod njegove inteligence in sposobnosti. Prav veseli smo ga bili!

Madžari so se odlikovali z lepo tehnično igro, zlasti z glavo. Sodil je Mika Popović.

bac, Manola, Jazbinšek, Djanić, Cimermančić, Valjarević, Božović, Wölfl, Nikolić.

Naši niso povsem zadovoljili. V napadu je edino pohvaliti Nikolića na levem krilu, ki je bil najboljši mož na polju. Ostali napadalci so bili pred golom zelo neučinkoviti, večkrat naravnost nerodni. Cimermančić na desnem krilu je decela odpušal. Jazbinšek se je znašel šele v drugem polčasu. Od branilcev je bil Brozović boljši od Dubca. Mrkušić v голу je bil siguren.

Kratek potek

Madžari imajo žreb in naši igrajo proti vetru. Madžari so v začetku v vsakem pogledu boljši. Njihove kombinacije so izredno precizne in kar stalno ogražajo naš gol. V 8. min. preide levo krilo Gyetvay na desno stran in s preciznim strelom v levi kot doseže vodstvo za Madžare. Prvi nevarni strel naših napadalcev na madžarski gol pade šele v 9. min. Naši imajo še dve lepi šansi pred golom Madžarov, toda jih ne izkoristijo. V 40. min. lepa kombinacija od desne. Nikolić odda Valjareviću, ki iz najbližje bližine izenači.

V drugem polčasu se slika popolnoma menja. Jugoslovenci so večinoma gospodarji na ternu in često ogražajo madžarska vrata. V tem delu je bilo več situacij, ko je gol kar »visele« v zraku. Madžari so zelo popustili in naši bi lahko z malo večjo pazljivostjo zmagali, da, celo z razliko dveh golov.

Tekmo je odlično sodil italijanski sodnik Scorzoni.

T. Z.

Madžarska B : Jugoslavija B 2:0 (2:0)

o — Budimpešta, 23. marca.

Pred približno 15.000 gledalci je bila danes na igrišču Ujpesta odigrana reprezentančna tekma drugih garnitur Jugoslavije in Madžarske. To srečanje ni izpolnilo pričakovanj, ker sta obe moštvi zaigrali preveč ostro, v drugem polčasu pa je igra sploh prestopila meje dovoljenega in se mestoma pretvorila v grde surovosti. Tako se je dogodilo, da je bil jugoslovenski branilec Stojiljković teže poškodovan in je morala Jugoslavija večji del druge polovice odigrati samo z 10 igralci. Ne glede na to pa so se gostje držali dobro in je rezultat prvega polčasa ostal do konca nespremenjen.

Igra se je začela v živahnem tempu. Moštvi sta bili v glavnem enakovredni. Madžari, ki so začeli z ostro igro, so imeli predvsem odločnejši napad, ki je v prvem delu igre v razmaku dveh minut zabil dva gola. V 28. min. je bil strelec Kissely, minuto kasneje pa je zabil še drugi gol za svoje Kovacs II. Jugoslovenci so imeli najslabši del v napadnih vrsti, ki se absolutno ni znala povezati, čisto odpušala pa je v nasprotnikovem kazenskem prostoru. V tej petorici je bil najslabši Muradori.

Tekmo je sodil dunajski sodnik Beranek, ki pa ni znal preprečiti preostre igre.

V. KOLO: Jedinstvo ali Bata - ZAK ali Vojvodina, Jugoslavija - Hajduk, Concordia - Gradjanski, Ljubljana - BSK.
VI. KOLO: Jugoslavija - Ljubljana, Concordia - Jedinstvo ali Bata, ZAK ali

Vojvodina - Gradjanski, Hajduk - BSK.
VII. KOLO: Jedinstvo ali Bata - Ljubljana, Jugoslavija - Concordia, ZAK ali Vojvodina - Hajduk, Gradjanski - BSK.
Tekme se začne 8. aprila.

Prvi start atletov v Ljubljani

Niti 20 atletov ni bilo na teku čez drn in strn SK Ilirije — Ilirijan Jan je zmagal pred Celjancem Agrežem

Ljubljana, 23. marca.

Danes dopoldne so se prvič v letošnji sezoni zbrali naši atleti na startu pod Cekinovim gradom. Današnji tek čez drn in strn, ki ga je priredila SK Ilirija, je bil prav za prav uvod in priprava za nadaljnja letošnja tekmovanja, katerih letos ne bo manjkalo. Zal pa moramo ugotoviti, da so danes jedro tekmovalcev tvorili razen nekaterim izjem sami mladi atleti, ki imajo še v sebi dovolj življenja in borbenosti in bodo v kratkem lahko postali nevarni konkurenti našim najboljšim dolgo- in srednjeprogašem, katerih to pot sploh ni bilo na spregled. Naj bodo tu posebej omenjeni oni atleti, ki bi se tega tekmovanja gotovo radi udeležili, vendar so morali zaradi trenja v vodstvu slovenske atletike ostati v ozadju in še zmerom čakati na rešitev tega škodljivega spora.

Proga s startom in ciljem pri garde-robni SK Ilirije pod Cekinovim gradom je vodila sem in tja po vrtu tega gradu in je bila precej težka ter zahtevala od tekačev mnogo vztrajnosti in borbenosti. Zato pa je bila zelo pregledna in so gledalci lahko ves čas zasledovali potek teka.

Juniorji so tekmovali na 2500 m dolgi progi. 12 mladih tekačev se je pognalo s starta proti gradu navzgor. Že takoj v začetku je bil tempo precej živahen, a je vendar v drugem delu proge še zmerom naraščal. Bodrajc, član SK Ilirije, si je že 800 pred ciljem priboril toliko naskoka, da je sigurno zmagal. Podlipec, prav tako član Ilirije, je bil med tekmo precej rezerviran, proti koncu pa se je močno približal vodilni skupini ter v finišu pretekel Poharja in se tako plasiral na drugo mesto. Vsem se pozna zimski kondicijski trening v telovadnici, ki posebno mnogo koristi atletom pri prvih spomladanskih nastopih.

Mnogo manj pa je nastopilo seniorjev in, kakor smo že omenili, ni razen Agreža iz Celja startal nobeden naših »kanonov«. Proga je bila dolga 4000 m in je na njej teklo le 5 atletov. Tu nas je posebno razveselil Janko Jan, član SK Ilirije, ki je proti pričakovanju vseh porazil edinega Celjanc. Takoj od starta je prešel v vodstvo Agrež, ki je vse do zadnjega kroga tudi diktiral tempo. Dobrih 700

m pred ciljem pa se je nenadoma odtrgal od vodilne skupine Jan in po nekaj metrih dosegel znaten naskok, ki ga je res tudi odbrl vse do konca. Tekmovanje je potekalo brezhibno in se je pričelo točno, kar smo zadnje čase pri atletskih nastopih že zelo pogrešali. Proga je bila prav dobro pripravljena in tudi ostala organizacija je bila na višku, kar je za sluga agilnih funkcionarjev SK Ilirije, ki so ob vsaki podobni priložnosti na mestu.

REZULTATI:

JUNIORJI: 1. Bodrajc Peter (II) 8:30,4, 2. Podlipec Ljubo (II) 8:35,2, 3. Pohar Lado (II) 8:38,1, 4. Magušar Janec (Sokol) 8:45,1.

SENIORJI: 1. Jan Janko (II) 17:09,2, 2. Agrež Tone (Celje) 17:15,2, 3. Knez Rudi (PI) 17:43,4, 4. Jerman Franc (Planina) 17:57, 5. Bašin Miloš (Hermes) 17:58,1.

Mariborski atleti tudi na delu

Maribor, 23. marca.

Danes dopoldne je priredil SK Zelezničar cross country za seniorje in juniorje B in C. Proga je vodila po gozdnem terenu skozi Betnavski gozd. Startalo je 29 tekmovalcev, od katerih so vsi prispeli na cilj. Tehnični rezultati so bili:

Seniorji na 4000 m: 1. Stojšek (Maraton) 13:59,2, 2. Rojner (Zeleznicar) 14:05,4, 3. Masten (MT) 14:09,2.

Seniorji na 1500 m: 1. Gašparič (Maribor) 5:49, Rogič (MT) 5:50, 3. Ferš (MT) 5:55.

Juniorji B na 1200 m: 1. Stanič (Zel.) 4:49,4, 2. Cepelj (Sokol) 4:50, 2. Lesjak (Zel.) 4:52,2.

Juniorji C do 1500 m: 1. Člančnik (MT) 5:26, 2. Kos (Celje) 5:25, 3. Pavčnik (Zel.) 5:30,2.

★

V cross countryju za prvenstvo Zagreba, ki je bil včeraj na Maratonovih terenih ob Savi, je v seniorski skupini na 5000 m dolgi progi po hudem boju in krasnem finišu zmagal Concordijski Srakar pred svojim klubskim tovarišem in bivšim Celjanom Steinerjem v odličnem času 21:52. Tudi po oceni moštve je Concordia z velikim naskokom osvojila prvenstvo Zagreba v cross countryju.

Biljardska zmaga Ljubljane nad Zagrebom

Ljubljana, 23. marca.

V biljardnici kavarne »Zvezde« je bil danes pred rekordnim številom gledalcev zaključen medmestni biljardski dvoboj med Ljubljano in Zagrebom. Ljubljanci so na velikem biljardu zmagali s 6:2 na malem pa s 4:1. Domači igralci so

se to pot pokazali v odlični formi in so se o njih z vsem priznanjem izrazili tudi Zagrebčani. Pri odhodu so objubili, da se bodo za jesensko revanšo v Zagrebu pripravili z vso resnostjo.

(Nekaj podrobnosti o današnjih zaključnih partijah bomo še objavili. Op. ur.)

Damsko prvenstvo SZSZ

Samo devet jih je šlo na progo

Nova prvakinja v alpski kombinaciji je Skalašica Pavlina Štolcarjeva z Jesenice

Jesenice, 23. marca.

Z današnjim tekmovanjem za prvenstvo dam v alpski kombinaciji je Slovenska zimskosportna zveza zaključila svoje letošnje prvenstvene prireditve in obenem tudi smučarsko sezono. Na Crnem vrhu nad Jesenicami, kjer so bile danes te tekme, je bilo zelo živahno in posebno nežni spol na smučeh je bil tamkaj obilno zastopan. Zal se je za tekmovalce prijavilo samo 9 tekmovalk, in sicer 8 Jesenčank in ena iz Tržiča, medtem ko je mnogo prav dobrih smučark iz Ljubljane stalo ob progi in gledalo.

Za smuk je proga merila nekaj nad 2 km in imela okrog 400 m višinske razlike. Tekmovalke so pokazale dobro znanje, vendar so nekatere tvegale preveč in izgubile pri padcih dragocene drobce časa, kar je precej spremenilo rezultate v primeri z računi na papirju. Najboljša je bila spet Heimova Erika, ki je smučala predvsem taktično in res tudi sigurno za-

sedla prvo mesto v tej disciplini. V slalomu pa je posebno Štolcarjeva mnogo p. dobila, medtem ko se je mogla Heimova s precej slabšim časom plasirati šele na tretje mesto, kar jo je stalo tudi prvenstveni naslov v alpski kombinaciji. Nova prvakinja v obeh alpskih disciplinah je postal Pavlina Štolcarjeva, članica Skale z Jesenice.

Podrobni rezultati so bili naslednji:

SMUK: 1. Heim Erika 2:27, 2. Štolcar Pavlina (obe Skala) 2:30,2, 3. Praček Lojzka (Gorenjec) 2:34,1, 4. Katnik Vida (Skala) 2:38,6, 5. Pohar Silva (Sokol) 2:56.

SLALOM: 1. Praček Lojzka 2:00,8, 2. Štolcar Pavlina 2:03,6, 3. Heim Erika 2:13,8, 4. Pohar Silva 2:34,1, 5. Katnik Vida 2:35,6.

OCENA V ALPSKI KOMBINACIJI: 1. Štolcar Pavlina 249,08, 2. Praček Lojzka 251,04, 3. Heim Erika 254,04, 4. Katnik Vida 283,08, 5. Pohar Silva 299,52 točke.

Domače igre z žogo

V Ljubljani je včeraj v tekmi za trening Ljubljana zmagala nad Redarstvenim iz Zagreba z 2:0 (1:0) — Otvoritev pokalnega tekmovanja

Ljubljana, 23. marca.

Na svojem igrišču je danes Ljubljana odigrala še eno prijateljsko tekmo za trening, in sicer s prvotrajno enajstorico Redarstvenega iz Zagreba. Nekaj nad 300 gledalcev z današnje šibke igre domačih, še manj pa s precej povprečno igro gostov, ni bilo navdušenih. Domači so v konjaki zanimivi igri odpravili goste s skromnim 2:0.

Ljubljana je nastopila v sestavi: Rožič, Čeglar, Jerman, Pupo, Serčer, Pelicon, Kroupa, Lah, Vovk, Pepček, Grošelj. — Obrambni trio ni imel veliko dela, vendar oba branilca še vedno nista v pravi formi. Med krilci je bil najboljši Serčer, Pupo se polagoma zopet uveljavlja, dočim se Pelicon ni obnesel. V napadu se je trudil Lah, Vovk in Pepček nista imela dobrega dneva, rezervni krili pa sta skoraj čisto odpovedala.

Redarstvene so zastopali: Strelec, Krleža I, Mezak, Božić, Petek I, Eberhardt, Tomek, Franjković, Košutić, Zupančič, Petek II. Gostje so imeli najboljše ljudi v obrambi, posebno branilec Krleža je bil odličan. Krilci so bili poživljivi, vendar so proti koncu igre precej popustili. Napad je zaigral zelo slabo, posebno pred golom je bil nemogoče in je moštvo lahko zadovoljno, da ni doživelo hujšega.

Kratek potek: V prvem polčasu je LJ. v majhni premoči, vendar vse do 35. min., ko pride do strela Lah, ki z bombo potrese mrežo 1:0, ni važnejšega dogodka. Kroupa in Grošelj imata nekaj lepih prilik za uspeh, toda kot strelca se nista izkazala. V drugem polčasu LJ. zaigra živahneje, toda v napadu danes ni prave povezanosti, posebno se vidi odsotnost Smoleta. V 16. min. pošlje Vovk iz gneče pred vrati vendarle žogo neubranljivo med drogove 2:0. Gostje zdaj precej popuste, toda napad LJ. ne izkoristi niti te prilike in tako ostane do konca pri dveh golih.

Sodil je g. ing. Mrdjen. V predtekmi je kombinirano moštvo Ljubljane zmagalo nad komb. Marsom s 3:2.

I. kolo pokalnih tekem

Hermes : Grafika 3:0 (2:0)

Ljubljana, 23. marca.

Dopoldne sta se na Hermesovem stadionu srečala v pokalni tekmi Hermes in Grafika. Pred približno 100 gledalci so Hermežani, posebno v prvem polčasu, po-

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

JUGOSLAVIJA: Mrkušić, Brozović, D

prvimi v srednjeevropskem nogometu. Igralci, kakor Sarossy III, Zsengeller, Bodola in Gyetvay v napadu, dalje branilec Biro in vratar Csikos so neprekosljivi mojstri v nogometu. Kakor pri podmladku, je bilo tudi pri prvem moštvo opaziti tehnično premoč Madžarov. Moštvi sta nastopila takole:

MADŽARSKA: Csikos, Szűcs, Biro, Sarossy III, Polgar, Lazar, Kincses, Berecz, Zsengeller, Bodola, Gyetvay.

Nedelja številnih zborovani

Ljubljana, 23. marca

Po krasnih prvopomladnih dneh se je začelo vreme na nedeljo nekoliko kujati in se pripravljati na nov prekrat. Ozračje je ohlajeno zaradi nizke težečega snega po bližnjih planinah. Vetrovi se kregajo. Vendar pa se je tudi danes solnce prebrlo skozi oblake in je zlasti v prvih popoldanskih urah spet prijazno sijalo. Priroda se naglo prebujala, popje je napeto, še nekaj dni — in že se bo vsepovsod razbohotila sveža brst in rast.

Današnja nedelja je bila spet dan občnih zborov in raznih stanovskih prireditvev, katerim sta se priključili tudi dve lepi kulturni manifestaciji: ponovitve koncerta pevskih zborov meščanskih in srednjih šol v Operi in otvoritve razstave »Lada« v Jakopičevem paviljonu. Razprava je bila nedelja kljub vetrovnemu vremenu živahno razgibana do večera ni bilo zabeležiti posebnih nesreč.

Zbor sokolskih prosvetarjev

V lufkovni dvorani Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu je bil danes ves dan delovni sestanek prosvetarjev župe Ljubljana, ki ga je vodil predsednik župnega prosvetnega odbora br. dr. Simon Dolar. Dopoldne so bila predavanja najaktualnejše vsebine. Zborovanja so se udeležile edine v lepem številu, vendar je bilo pričakovati še večje udeležbo. Po pozdravu in otvoritvi delovnega sestanka je prvi predaval br. dr. Dolar o sokolskem prosvetnem delu. Naglasil je glavne smernice vsakega prosvetnega odbora. Za njim je izbrano poročal župni zdravnik br. dr. Josip Prodan o sokolstvu in higieni, zatem je govoril starosta Sokola Zg. Šiška br. Janez Pohar o sokolstvu in slovanstvu. Največje zanimanje je bil zbudil s svojim predavanjem naš odlični sokolski strokovnjak župni starosta br. dr. Viktor Murnik, ki je predaval o sokolski misli. Predavanje je razdelil v dva dela in je obravnaval prvi del o sokolski misli, namenjeni srednješolski mladini, drugi del pa je bil posvečen našemu obrtniškomu naraščanju. Jedrnatno predavanje je zbudilo pri poslušalcih navdušeno odobravanje.

Popoldne se je sestanek nadaljeval ob

Sporočilo o vlomilskem plenu 900.000 din

Policija tudi ni zabeležila kakšnega posebnega kriminala v Ljubljani, pač pa so bili na policijski upravi precej presenečeni, ko so prejeli iz Sarajeva brzojavko o nenavadno velikem kriminalnem dogodku. Sarajevska policija je namreč obvestila ljubljansko policijsko upravo, kakor vsa druga varnostna oblastva v državi, da je bilo vlomljeno v grad Pavčević pri Sarajevu. Zločinci, ki jih je gotovo več, so v gradu temeljito opravili. Pobrli so namreč za 900.000 din najrazličnejšega plena. Nagnobili so si obleke, dražji kosov oprave, predvsem pa zlatnine in različne dragocenosti. Zasedovanje je vsestransko in tako je upati, da bodo drzni rokomavhi prav kmalu pod ključem.

Ne verujte prišepetovalcem!

14. uri. Prvo je bilo predavanje br. prof. Merčuna o zgodovini sokolstva. Predavatelj je na pregleden način orisal zgodovinski razvoj sokolstva pri Slovanih. Zatem je sokolski lutkar br. Lojze Kovač govoril o pomenu lutkarstva v sokolstvu. Tečajniki so si ogledali lutkovni oder. Br. Kovač je dal smernice za ustanavljanje lutkovnih odrov. Po predavanjih je bila razprava o nadaljnjem prosvetnem delu. Najprej so bili določeni okrožni prosvetari, ki bodo v okrožjih organizirali okrožne prosvetne odbore. Starosta br. Janko Jazbec je nato v daljšem govoru naglasil pomen sokolskega tiska in so bili sprejeti načelni sklepi o njega razširjenju. Brat Figar iz Kočevja je nato razložil pomen sokolskih gledaliških odrov in so bili sprejeti sklepi o tej prosvetni panogi v našem sokolstvu. Ko so bili sprejeti še predlogi o prosvetnih tečajih, se je oglašil k besedi br. dr. Murnik, ki je v jedrnatih besedah naglasil naloge prosvetarjev in dal smernice za pravilno sokolsko prosvetno delo. Vsem bratom se je za udeležbo na zboru zahvalil br. dr. Dolar in zaključil ob 17. lepo uspelo sokolsko zborovanje, ki bo pač dalo mnogo novih pobud za čim uspešnejše sokolsko prosvetno delovanje.

Mladina v operi se je spet izkazala

Dopoldne se je v opernem gledališču ponovila revija pevskih zborov ljubljanskih meščanskih in srednjih šol. Namenjena je bila široki javnosti. To pot hiša ni bila čisto zasedena kakor v soboto, ko jo je napolnila šolska mladina do kraja. Vendar so poslušalci v prisrčnem, toplim vzdušju z vsem priznanjem sledili posameznim pevskim nastopom.

Nastopili so spet dekliški, deški in mešani zbori štirih meščanskih in šestih srednjih šol. Spored je bil prav posrečeno izbran in zelo pester, saj je vseboval pevске skladbe iz starejših dobe do najnovejših datumov. Antona Foersterja »Venec Vodnikovih pesmi«, ki je pred desetletji zaslovela zborov, naše čitalniške in mladinske pevске zore k pevski in rodoljubni zavesti, je v prav dobri interpretaciji mešanega zbora IV. realne gimnazije in pod spretnim vodstvom Ivana Krmpotiča znova navdušil poslušalce. Vodopivčovo »O večerni uri« in Hajdrihovo »Siroto« je izvrstno podal moški zbor klasične gimnazije pod spretno dirigentsko roko Danila Cerarja. Prav tako je v zadovoljivo glasovni izenačenosti in globoko občuteno zapel mešani zbor učiteljske dve pesmi Aljaža-Miheličeve in Santla. K zborovemu uspehu in disciplini je pripomogel njegov

odlični vodja Slavko Mihelič. Izvrstno vpet in tehnično izpolnjen je bil zbor II. meščanske šole, ki je presenetil pod dirigentom I. Colnaričem s Preglovo »Pasel Janko« in Tomčev »Uspavanko«, obe precej težki pa pevsko zelo hvalešni skladbi. Živahni ritmični Dvořakovi skladbi »Prstan« in »Na begu« je odpel prav lepo ubrano zbor I. ženske realne gimnazije, ki ga vodi Marijana Mahkota. Poleg naštetih so tudi vsi ostali zbori s svojimi poveljstvenimi voditelji in voditeljicami bili na dostojni višini, tako v tehniki predavanja kakor v pevski disciplini in glasovni kulturi. Nekatere točke je spremljal tudi orkester, tako Devovo »Kangljico« v izvedbi mešanega zbora III. realne gimnazije in zaključni nastop, pri katerem je sodeloval mogočen zbor vseh srednjih šol, ki je zasedel skoraj vso globino odra.

Vsa prireditve je imela poleg svojega dobrodelnega namena na vsak način velik kulturni pomen, saj je izpričala lepe sadove mladinske pevске vzgoje, ki ji bo treba v bodoče posvečati večjo pozornost in skrb, saj vprav glasbena kultura v mladem človeku povzdiguje in mu skozí vse njegovo glasbeno življenje ohranja smisel in čut za sprejemanje kulturnih vrednot.

Profesorski kandidati čakajo na službo

V društvenih prostorih v Novinarskem domu (Gosopska ulica 12) so danes zborovali člani Društva brezposelnih profesorjskih kandidatov. Zborovanje, ki je poteklo v popolnem soglasju zborovalcev in zborovalke, je vodila predsednica ga. Marija Černigoj-Müllerjeva. Udeležili se je zboru tudi predsednik ljubljanske sekcije profesorjskega društva profesor Fran Grafenauer, ki je poročal o prizadevanjih društva profesorjev za brezposelne tovariše kandidate.

Društvo je kakor vsa prejšnja leta posredovalo svojim članom instrukcije, s katerimi pa ni imelo kljub prizadevnim reklamam v tisku povsem zadovoljivega uspeha. Instrukcije je društvo posredovalo predvsem najpotrebnejšim, obenem tudi le najposposelnim članom. Uspeh poštinskega ponavljalnega tečaja je bil moralno odličan, kariti ob 88 dijakov, ki jih je za izpite pripravljali društveni učni zbor, je padel le eden. Manj zadovoljiv pa je bil gmojni uspeh tečaja, ker niso vsi starši poučevanih otrok plačali itak nizke učnine. Upravljeno bi se dalo pričakovati, da se bodo starši zavedali dejstva, da so njihove otroke poučevali brezposelni, gmojni slabo stoječi kandidati.

Lani je bilo več nastojev kakor prejšnja leta, največ pa prizadevanju inspektorja prosvetnega ministrstva prof. Janka Leskovega. Nikakor pa zborovalci

niso mogli odobravati, da je bilo pri novih nastavitvah znova nepravilno preko-račeni po mlajših 12 starejših kandidatih. Kot krivično so grajali tudi grupacijo po spolu pri nastavitvah na meščanske šole, kamor so bile nameščene predvsem kandidatke. Kljub vsemu pa je brezposelnih še vedno 89 članov in članic, največ romanstvo.

Za predsedništvo so poročali še tajnica Vida Janežičeva in namesto odsotnega blagajnika Ante Novak. Nato je bila celotnemu odboru izglasovana razrešnica s poveljo. Pri volitvah je bila za predsedništvo ponovno izvoljena gospa Marija Černigoj-Müllerjeva, za podpredsednico Darja Gregorinova, za tajnika Fran Rauber, za blagajničarko Herta Seifertova in za odbornico Marija Vedernjakova. Revizorja bosta Vida Janežič in Ante Novak.

Med službenostmi so zborovalci obširno razpravljali o potrebi reforme srednje šole in gradnje novih gimnazij ter spremembe učnega načrta. Nadalje so se izjavili za odpravo šolnin, za ustanovitev potrebnih menz in uvedbo štipendijev za srednješolsko dijaštvo. Vsekakor pa so tudi grajali pomanjkljivo zavednost svojega članstva, ki večkrat hodi svojjo pota da pride do svojih pravic in se pri tem žal ne ozira na starejše tovariše kandidate, ki dali kakor oni čakajo na nastavitve.

Skrb za razvoj ribiškega sporta

Pod predsedstvom g. Rasta Pustostemška je bil v soboto zvečer v lovski sobi pri Mikliču sedmi letni občni zbor ljubljanskega Ribarskega društva, ki je bil priložilo dobro obiskan. Predsednik je vse zborovalce pristočno pozdravil in se zahvalil za udeležbo banovinskemu ribarskemu referentu inž. Joštu, kakor so zborovalci na njegov poziv počastili spomin med letom umrlih članov dr. Pavla Krajca, Josipa Kunca in Janka Jovana.

Medtem ko je predsednik le v preteklem letu, je podrobno poročilo o njem podal tajnik Jože Primšek. Delo je bil kljub neugodnim časom kar uspešno. Članstvo je lani naraslo na 282 članov. Preko Zveze ribarskih društev je bila pokrenjena akcija

ne dobe. Udeležba članstva pri društvenih izletih — ogledu ribogojnice v Dragomlju, v Borovnicu in v Zalog, kjer so pridili lov v revirji inž. Dimnika — je bila lepa.

Poročilo blagajnika Viktorja Koritnika je pričalo o zadovoljivem stanju blagajne, iz poročila knjižničarja Karla Tekavca pa je bilo razvidno, da razpolaga društvo s prav lepim številom knjig in revij, ki vsebujejo vse, kar ugne zanimati slehernega ribiča. Gospodar in upravitelj društvenega revirja v Borovnicah Martin Petrič pa je končno poročal, da je revir lani precej trpel zaradi dvakratne poplave in so najbrž te bile krive, da v potoku ni bilo opaziti večjih dristič. V splošnem pa je pričakovati, da se bo stanje v revirju še to leto izboljšalo. Na predlog revizorja Jožeta Kopača je bila celotnemu odboru soglasno izglasovana razrešnica, s prejet je bil proračun za prihodnje leto, članarina pa bo ostala ista kakor doslej.

Zelo živahen je bil po izbrpanem dnevnem redu razgovor o najvažnejših tekočih

Zborovanje kinološke zveze

Pod predsedstvom dr. Ivana Lovrenčiča je bil dopoldne v Unionski srebrni dvorani redni občni zbor Jugoslovanske kinološke zveze. Zborovanje je bilo dobro obiskano; predsednik je med drugim zlasti toplo pozdravil zastopnika divizionarja kapetana dr. Sunaro, zastopnika banke uprave načelnika šumarskega oddelka inž. Božiča ter zastopnike zagrebških kinologov dr. Vilka Kamberja in Radomirja Ribarja. Na predlog predsednika sta bili poslani Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vel. kraljici Mariji kot materi pokroviteljja Nj. Viskneževiča Andreja udanostni brzojavki na splošno odobravanje zborovalcev. Zbor so s pismi pozdravili predsednik ljubljanskega veseleja dr. Milan Dular in beograjsko Kinološko društvo.

Izbrano poročilo o delu društva v pretekli poslovni dobi je podal tajnik Teodor T. Drenik. Neprijetne posledice sedanje vojne so vplivale neugodno tudi na razvoj kinologije. Ker je sedež mednarodne kinološke zveze v Bruslju in je njegovo delovanje oteženo, je lani občni zbor mednarodne zveze, ki bi bil moral biti v Budimpešti, izostal, pa ga tudi letos ne bo v naši državi. Kolikor je jugoslovanski zvezi znano, so bile razstave posov lani samo v Nemčiji, na Madžarskem in na Švedskem. Kinološko delovanje v naši državi lani tudi ni bilo tako marljivo kakor je bilo sicer, vendar je med drugim priredilo Društvo ljubiteljev ptičarjev tri vzrej-

vprašanjih, ki trenutno zanimajo članstvo ribarskega društva. Predvsem se je društvo odločilo, da zaradi nepotrebnega obremenjevanja svojih financ v bodoče ne bo plačevalo več Zvezi ribarskih društev članskih prispevkov in naročnine za »Vestnik« za neplačujoče člane. Iz nadaljnjih debat pa posnemamo, da se društvo žali zaradi slabih društvenih uprav v prvih povojnih letih ne more pohvaliti z zadovoljivimi pogoji za uspešen razvoj ribištva v svojem področju, kakor je to primer na področju mariborskega ribarskega društva. Delo teh uprav ni bilo koristno splošnim interesom vsega članstva in ribiškega sporta in je sedanja uprava prevzela svoje dolžnosti brez vsakih sredstev in to v času, ko za razmah organiziranega ribiškega sporta ni bilo več ugodnih pogojev kakor prej, ker so revirji vse preveč v zasebnih rokah. Banovinski referent je žal moral počuti zborovalce, da njihovo upanje na bližnje izboljšanje še za nekaj let nima prav nobenih izgledov. Na kraju je zborovalce pozdravil v imenu zveze njen predsednik Ivan Bogataj, ki jih je zagotovil, da bo kot društveni podpredsednik in predsednik zveze vsekakor v zvezi podpiral težnje društva.

Ne eno poljsko tekmo ptičarjev, preizkušnjo na naravni krvavi smrkovski sledi ter teoretični in praktični tečaj o desuri in vodstvu ptičarjev. Jugoslovanski klub ljubiteljev brakov pa je organiziral tekmo in razstavo brakov na Vrhniki. Druge organizacije niso imele širših prireditvev. Zveza je lani vidirala 89 rodovnikov, ki jih je zdaj 1386. Na novo pa je bilo lani prijavljenih 18 psarn, katerih je zdaj skupno 150. Spisek šteje 33 sodnikov in ocenjevalcev, skupno članstvo vseh v zvezi včlanjenih društev in klubov iz vse države pa je 1112. Glasili »Kinološki glasnik« in »Naši psi« sta prenehali izhajati. Kinološke vesti izhajajo zdaj v »Lovcu« in zagrebški »Zeleni pošti«.

Za blaginjkovim poročilom, ki ga je podal ravatelj Ivan Zupan, poročilom gospodarja Ivana Rostana in vodje rodovniške knjige Oskarjem Koceljem je bila na predlog revizorja inž. Staneta Premelca soglasno izglasovana razrešnica s pohvalo. Nato so bile volitve, v katerih je bil za 3-letno poslovno dobo v celoti spet izvoljen stari odbor s predsednikom dr. Ivanom Lovrenčičem na čelu. Članarina bo tudi za naprej ostala ista, zviša se pa taksa za zaščito psarn od 100 na 200 din na področju Slovenije. Na predlog zagrebškega delegata pa bo ta pristojbina ostala ista kakor doslej za hrvaško področje, dokler tudi tam ne bo pavšalirana kakor je za Slovenijo.

Znamenit dogodek v Jakopičevem paviljonu

V Jakopičevem paviljonu se je dopoldne zbrala odlična družba ljubljanskih ljubiteljev upodablajoče umetnosti k otvoritvi III. razstave kluba slovenskih likovnih umetnikov »Lada«, na vabilo katere se je na to skupno reprezentativno kolektivno razstavo odzvala tudi stara postrmo slovenska »Lada«, društvo srbskih umetnikov »Lada« iz Beograda. Otvoritve razstave, ki jo je z daljšim govorom opravil mojster Ivan Vavpotič, so se med drugimi odlični gosti udeležili tudi zastopnik bana višji inšpektor dr. Silvo Kranjc, zastopnik župana polkovnik Andrejka, predsednik Narodne galerije in znani mecen častni član vseh društev naših likovnih umetnikov dr. Fran Windischer, upravnik Narodne galerije Janez Zorman, predsednik srbske pravoslavne cerkvene občine prof. Ljubo Jurković, zastopnika »Ruske matic« univ. prof. gg. dr. Bilimović in Evgen Spektor-ski ter poleg številnih umetnikov in umetnic z zastopniki vseh društev in klubov slovenskih likovnih umetnikov. Vse te je govornik v imenu »Lade« toplo pozdravil in se jim zahvalil za izkazano pozornost, njegov pozdrav pa je še posebej veljal zastopniku beograjske »Lade« Vasi Pomorišču.

V svojem toplem nagovoru se je prof. Ivan Vavpotič spominjal davnih časov, ko je na slovanskem jugu že pred ustanovitvijo samostojne države med slovenskimi, hrvaškimi in bolgarskimi likovnimi umetniki na pobudo srbskih vznikla misel sodelovanja med umetniki bratskih narodov. Z razstavo, ki je bila danes odprta v Jakopičevem paviljonu, poravnava slovenska »Lada« svoj predvojni dolg, ko si je po prvi kolektivni razstavi srbskih, hrvaških, bolg. in slov. umetnikov v Beogradu ob priliki kronanja kralja Petra I. Osvoboditelja zastavila nalogo, da organizira drugo takšno razstavo v Ljubljani. Kljub resnemu prizadevanju pa ji ta naloga todaj spričo

vladajočih razmer in nerazumevanja tedanjih oblasti ni uspela.

Ko se je po vojni v svobodni državi slovenska »Lada« pred nekaj leti znova zbrala, je bila ena glavnih njenih misli, da poravnava svoj dolg. S sedanjo razstavo, ki je zelo bogata in pestrá tako po zastopanih srbskih in slovenskih umetnikih ka-

kor tudi po kvaliteti in številu razstavljenih del ter bo ostala odprta predvidoma do 13. aprila, je slovenska »Lada« ta svoj dolg častno poravnala.

Nato je govornik pozval povablence, naj si ogledajo razstavljená dela, ki so razmeščena v vseh 3 velikih razstavnih prostorih. O razstavljenih delih bomo itak prinesli še poročilo našega umetniškega kritika, za danes naj zadostuje, če omenimo, da je razstavljenih skupno 127 slikarskih in kiparskih del 16 srbskih umetnikov Dragomira P. Hrambašića, Milice Gadjević, Dragomira Glisica, Miloša Golubovića, Ljubomira Ivanovića, Ilije Kolarovića, Aleksandra Kumrića, Ane Marinković, St. Leposave Pavlović, Jette Perića, C. Jelisavete Petrović, Miodraga Petrovića, Vase Pomorišca, Borivoja Stevanovića, Dragoslava Stojanovića in Bete Vukanovića ter 20 članov slovenske »Lade« Maksima Gasparija, Tineta Gorjupa, Karla Jakoba, Alojza Kogovska, Ivana Kosa, Janeza Mežana, Ivana Napotnika, Elde Piščanec, Franceta Podrekarja, Mire Pregolj, Bare Remec, Ivana Sajovca, Alberta Sirkca, Avgust Santel Sašo Santla, Frana Uršiča, Ivana in Bruna Vavpotiča ter Ivana Zojca.

Naši javnosti toplo priporočamo obisk zanimive in res pomembne razstave.

Objave

Bančni zavodi v dravski banovini ne bodo poslovali na praznik Marijinega oznanjenja dne 25. t. m. — Društvo bančnih zavodov v dravski banovini.

Nov grob. Umrli je v Ljubljani po daljšem bolehanju gospa Marija Culkarjeva, po rodu Avšičeva. Na Zadnji poti bo poromala jutri ob pol 17 iz kapele sv. Andreja na Zalah k Sv. Križu. Blag ji bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Kdo je najboljši gratolog? jih morate izkoristiti, kakor tudi vse vrste razlag in nasvetov, ki vam bodo koristili vse vaše bodoče življenje.

Vse to dobite popolnoma brezplačno, ako kupte najnovejšo knjigo »Vaša lična draža« (osebni vpliv). S pomočjo te knjige si boste zagotovili Vašo ljubezen, Vaše zdravje in večno privlačnost. Knjigo dobite diskretno zapakirano za ceno din 40.—. Pošljite še danes rojstne podatke in vsa važnejša vprašanja ki Vas zanimajo za bodoče življenje, na moj natančen naslov: F. T. Karmah, Zalec. Denar se pošlje v naprej na ček, račun 17455.

Ponedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13			14		15					16	
	17			18				19	20		
21					22		23		24		25
26					27			28		29	
30	31		32							33	
34					35					36	
					37				38		
	39		40				41		42		43
44					45	46			47		48
49								50			

BESEDE POMENIJO:

Vodravno: 1. žlahtna tekočina, 4. del živalske noge, 10. Ameriška unija, 13. del pluga, 15. moško krstno ime, 16. živalska noga, 17. reka v Jugoslaviji, 19. znanaka žarnic, 21. nasilnež, 22. doba, 24. opora, 26. predlog, 27. svetopisemsko ime, 29. kratka za barium, 30. ptič, 32. prebivalec jugoslovanske dežele, 33. teločina, jed, 34. azijska država, 35. kraljevski dvorec, 36. angleški plemič, 37. rokodelc, 39. italijanske kolonije, 41. izdelan, 44. vrsta kruha, 45. mlečni izdelek, 47. domača žival, 49. zimski šport, 50. zaslon bivališče.

Navpično: 1. kratka za kralji, 2. moško ime, 3. naš praded, 5. kratka športnega kluba, 6. del celine, 7. spreved, 8. števnik, 9. moško krstno ime, 10. pogorje v Rusiji, 11. mesto na Hrvaškem, 12. stari veznik, 14. turško ime, 16. cerkveni obred, 18. osebni zaimek, 20. oblika pomožnega glagola, 21. mesto na Japonskem, 22. vir novic, 23. dostojanstvenik, 25. kraj na

Gorenjskem, 27. ptica, 28. vprašalni prislov z veznikom, 31. židovsko žensko ime, 33. pustinja, 37. zanjka, 38. pritok morja, 39. začimba, 40. drag, 42. izumrla divja žival, 43. nedoločen zaimek, 44. kratka za: kakor sledi, 46. veznik, 48. kratka za Calcium.

RESITEV ZADNJE KRIŽANKE

Vodravno: Amsterdam, Tula, Tara, era, nad, in, pes, se, testo, Edir, Ober, marmelada, S. S. (Silvester Škerlj), st (starejši), ban, to, roka, Atos, Protogora.

Navpično: ateizm, Murn, sla, ta, rt, dan, Aras, Madeira, bes, perm, stol, Tirš, obad, pastor, editor, Eva, srp, bot, mas, ko, to.

TROJE KNJIZNIH NAGRAD

si po naklonjenosti žreba dele Janez Mencinger, dijak, Ljubljana, Aleksandrova 4 III., Jože Verovšek, Ljubljana VII. Velikova 4, in Ciril Sovič, žand. stanica, Kozele.

Mestni občinski svet
Občina Ljubljana

Umrli nam je po dolgi bolezni naša draga žena, mama, stara mama, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

CULKAR MARIJA roj. Avšič

23. t. m. previdena s tolažili svete vere.

Na zadnji poti jo bomo spremili v torek, dne 25. marca 1941, ob pol 5. uri popoldne v Zal, kapele sv. Andreja k Sv. Križu.

LJUBLJANA—JESENICE, dne 23. marca 1941.

ŽALUJOČA RODBINA CULKAR IN SORODSTVO.